Ազգ

Azg
armenian daily

26 ՅՈՒՆԻՍ 1999 ՇԱԲԱԹ #118 (1863)

Օջալանի մահավճիռը «լրջորեն կբարդացնի Թուրքիայի եւ Եվրամիության հարաբերությունները»

ԲՈՆՆ, 25 ՀՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ: Քրդական աշխատավորական կուսակցության ղեկավար Աբդուլահ Օջալանի նկատմամբ մահավճռի կայացումը կարող է լրջորեն բարդացնել Թուրքիայի եւ Եվրամիության պետությունների հարաբերությունները: Այս կարծիքին է Գերմանիայի ներքգործնախարար Օտտո Շիլին:

«Դոյչլանդֆունկ» ռադիոկայանին տված հարցազրույցում նա այսօր հայտարարել է, որ, հաշվի առնելով Եվրոպայում ընթացող համաեվրոպական միասնության խորացման գործընթացը, չի կարելի թույլ տալ, որ Թուրքիան «դրանից մի կողմ հաշվի»: Թուրքիան պատմական հնարավորություն ունի հասնելու այն բանին, որ քրդական հարցը լուծվի խաղաղ միջոցներով, ասել է Գերմանիայի ներքգործնախարարության ղեկավարը:

Նրա ասելով, չի կարելի բացառել, որ Օջալանի նկատմամբ հնարավոր մահավճռի կայացումից հետո քրդերը քողղի գործողություններ ձեռնարկեն, այդ թվում՝ Գերմանիայում:

ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ

Այդ բաղձալի վարչապետությունը՝ Ղարաբաղից Հայաստան

«Միասնությունն» ու «Միաբանությունը» բառային հոմանիշներ են

ՆԱՐԻՆԵ ԴԻԼԲԱՐՅԱՆ

Հայաստանում Ռոբերտ Քոչարյանի քաղաքական առաջընթացից հետո ձեւավորվեց նախադեպ, որ կարող է ավանդույթ դառնալ՝ բարձրագույն իշխանություն տանող ճանապարհն անցնում է վարչապետական պաշտոնով: Ինքնին հասկանալի եւ արեւմտյան քաղաքականության չափանիշներով ընդունելի երեւույթ. քաղաքական գործիչը պետք է փորձառության որոշակի շրջանից հետո դրսեւորվի բարձրագույն մակարդակներում: Ռուսաստանում եւս այս նախադեպը սկսում է հիմնավորվել, եւ պատահական չէ, որ Բորիս Ելցինը վարչապետաց պաշտոնանկության շերտը է ծավալում, եւ ցանկացած դիրքերն ամրապնդած վարչապետ Ելցինի քեքեւ ձեռոք հեռացվում է պաշտոնից, քանզի զորացող այդ վարչապետների մեջ ՌԴ նախագահը տեսնում է իր մրցակից իրավահաջորդին:

ԼՂՀ պաշտպանության նախարար Սամվել Բաբայանը դեռեւս անցած տարի էր հավակնում վարչապետի պաշտոնին, բայց մի պարտադիր պայմանով, որ կհամատեղի պաշտպանության նախարարի պարտականությունների հետ: Այն ժամանակ ճգնաժամի հանգուցալուծումը գտնվեց Արցախից վտարանդու կարգավիճակով Հայաստանում ապաստանած Լեոնարդ Պետրոսյանի փոխարեն երրորդ դեմքին՝ Ժիրայր Պողոսյանին վարչապետ նշանակելով: Հանգուցալուծումը ժամանակավոր էր եւ արցախյան իշխանության բուրգում ոչինչ չէր փոխում: ՀՀ պաշտպանության նախարար Վազգեն Սարգսյանն այն ժամանակ անձամբ մեկնեց Ղարաբաղ եւ բանակցային իր ողջ ուժն ու եռանդը ներդրեց Սամվել Բաբայանին առժամանակ զսպելու համար:

Տես ▸ էջ 3

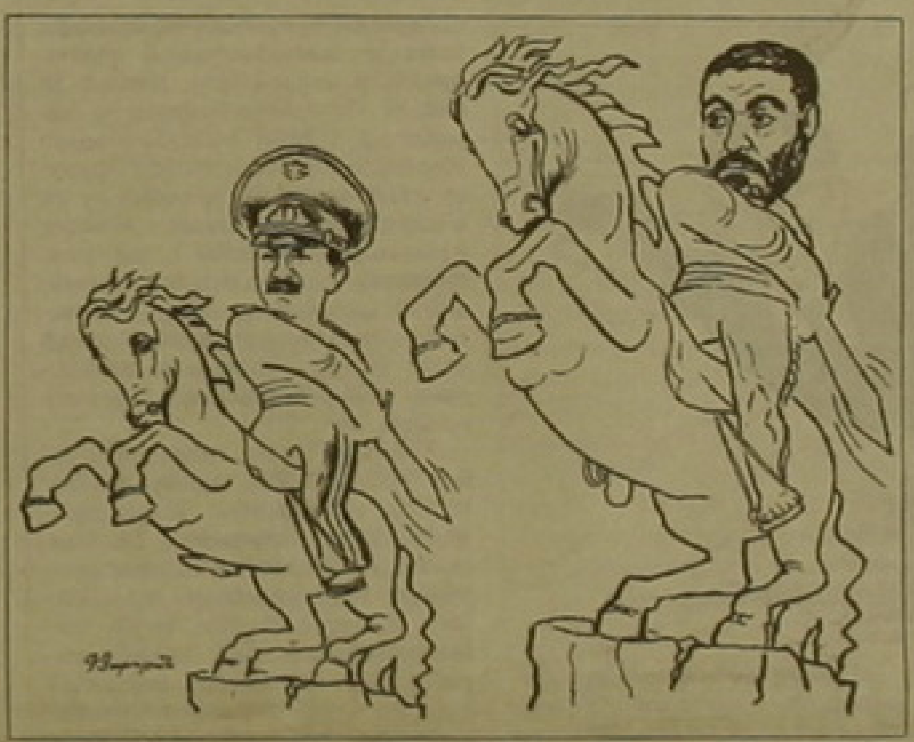

Ս. ԷՋՄԻԱԾԻՆ

Կաթողիկոսի առողջական վիճակը՝ ծանր եւ կայուն

Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Ա Ամենայն հայոց կաթողիկոսի առողջական վիճակը շարունակվում է մնալ ծանր, սակայն՝ կայուն:

Բուժող բժշկի համաձայն, Նորին Սրբության սրտի աշխատանքը եւ արյան ճնշումը նորմայի սահմաններում են:

Վեհափառ Հայրապետը հաղորդակցվում է իրեն շրջապատող հարազատների, խնամատար միաբանների եւ բուժանձնակազմի հետ:

Այս օրերին Ամենայն հայոց կաթողիկոսը զորակցության եւ բարի մաղթանքների բազմաթիվ հեռագրեր է ստանում աշխարհի տարբեր անկյուններից: Նորին Սրբությանը հեռագրեր են հղել Քենթրբերիի արքեպիսկոպոս Ջորջ Քերին, հեռագրեր են ստացվել եկեղեցիների համաշխարհային խորհրդից, միջազգային եւ հայկական այլ կազմակերպություններից:

Հայոց հայրապետը խորը գոհունակություն է հայտնում բազմաթիվ հավատավոր սրտերից առ Աստված առաքվող աղոթքների, ազնիվ ու բարի մաղթանքների համար եւ իր հայրական օրհնությունը բաշխում ամենքին:

ՄԱՄԼՈ ԴԻՎԱՆ ՄԱՅՐ ԱԹՈՌԻ

Վաֆա Գուլուզադեն ամեն ինչում մեղադրում է Ռուսաստանին

ԲԱՔՈՒ, 25, ՀՈՒՆԻՍ, ՍՆԱՐՔ: Ադրբեջանի արտաքին քաղաքականության գծով պետխորհրդական Վաֆա Գուլուզադեն մտահոգություն է հայտնել վերջերս Լեռնային Ղարաբաղում հրադադարի խախտման առնչությամբ:

Ոչ Հայաստանը, ոչ Ադրբեջանը շահագրգռված չեն մարտական գործողությունների վերսկսմամբ, լրագրողներին հայտարարել է Գուլուզադեն, ամեն ինչում մեղադրելով Ռուսաստանին, որը, նրա կարծիքով, չի ցանկանում կարգավորել Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտությունը Արեւմուտքի հետ մրցակցության պատճառով, հատկապես՝ նավթատարի ուղեգծին առնչվող հարցերում: Գուլուզադեն Հայաստանին կոչ է արել ձերբազատվել Ռուսաստանի ազդեցությունից եւ համագործակցել Ադրբեջանի եւ Թուրքիայի հետ:

Վաֆա Գուլուզադեն, որը մի քանի օր առաջ Լյուքսեմբուրգում հանդիպել է Հայաստանի նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի հետ, առաջարկել է ոչ սովորական միջոցներ ձեռնարկել ապագայում ընդհարումները կանխելու նպատակով:

Պատասխանելով Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիեւի առողջության առնչվող հարցին՝ պետխորհրդականը հաղորդել է, որ Ադրբեջանի ղեկավարն աշխատում է ամեն օր, նույնիսկ՝ հանգստյան օրերին:

Անդրադառնալով խորհրդարանական ընտրություններից հետո Հայաստանի կառավարությունում տեղի ունեցած փոփոխություններին գնահատական տալու խնդրանքին՝ Գուլուզադեն հայտարարել է, որ «Հայաստանի իրավիճակը վերահսկվում է Ռուսաստանի ռազմարդյունաբերական համալիրի կողմից»: Ադրբեջանի պետխորհրդականն իր տեսանկյունը հիմնավորել է նրանով, որ ՀՀ պաշտպանության նախարարի պաշտոնում Վաղարշակ Հարությունյանի նշանակումը, որը երկար ժամանակ Հայաստանի զինվորական խորհրդականն էր ԱՊՀ-ում, իբր վավերացված է Մոսկվայի կողմից:

ԵՐԵՎԱՆ

Համաշխարհային բանկն իր խոստումներին հավատարիմ է

26, 6 մլն դոլար ՀՀ ջրամբարների վերանորոգման համար

Խաչակրաց արշավանք կաշառակերության դեմ

ԳԱՅԱՆԵ ՄՈՒՔՈՅԱՆ

Երեկ Համաշխարհային բանկի հայաստանյան ներկայացուցիչ Օուեն Սաադաթը ավետեց. իր խոսքերով, մի բարի լուր. նախորդ օրը ՀԲ-ն հաստատել է «Հայաստանի ջրամբարների անվտանգության բարելավման ծրագիրը»: Վերջինս հաստատվում է նրանով, որ ՀԲ առաջին վարկային ծրագիրն է ՀՀ նոր կառավարության պայմաններում: Իրողություն, որը, ըստ պրն Սաադաթի, մեկ անգամ եւս հաստատում է Հայաստանում ընթացող բարեփոխումների ՀԲ աջակցության բարի տրամադրվածությունը: Մի խոսքով՝ իր այն խոստմանը, որն արվել էր վերջերս ՀԲ նախագահ Ջ. Վուլֆենսոնի կողմից, թե Հայաստանի նկատմամբ ՀԲ ռազմավարության փոփոխություններ չեն լինի, ՀԲ-ն մնաց հավատարիմ: Ասուլիսի մյուս կարեւոր լուրը նույն օրը ՀԲ ներկայացուցչի եւ նոր վարչապետի, դարձյալ պրն Սաադաթի գնահատմամբ, շատ կարեւոր հանդիպումն էր, որը մեկ անգամ եւս հաստատեց ՀՀ-ՀԲ համագործակցության դրական մթնոլորտի մասին:

Ինչպես տեղեկացրեց ծրագրի գրասենյակի տնօրեն Աղիբեկ Ղազարյանը, նախքան վերոհիշյալ ծրագրի հաստատումը, ուսումնասիրվել է Հայաստանի 80 ջրամբարների վիճակը (դրանցից 76-ը ոռոգման նպատակներով է օգտագործվում, մյուսները՝ էներգետիկ) եւ դրանցից ընտրվել են ամենավթարային 20-ը, որոնք սպասարկում են 360 հազ. բնակչի՝ ոռոգելով հողատարածքները:

Տես ▸ էջ 3

Սենատոր Բրաունբեքը մտադիր է հակահայկական ուղղում մտցնել հատկացումների օրինագծում

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 25 ՀՈՒՆԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Լավատեղյակ աղբյուրները հաղորդում են, որ սենատոր Սեմ Բրաունբեքը պատրաստվում է ԱՄՆ-ի Սենատ առաջարկություն մտցնել 1999 թվականի Մետաքսի ճանապարհի ռազմավարության ակտը (կետ 579), որպես 2000 թ. ֆինանսական տարվա արտասահմանյան հատկացումների մասին օրինագծի ուղղում ներառնելու մասին:

Սակայն 579-րդ կետը ուշադրության չի առնում Հայաստանի եւ Լեռնային Ղարաբաղի առկա շրջափակումը Ադրբեջանի կողմից եւ կարող է յուրատեսակ փոխհատուցում ծառայել Ադրբեջանին իր անտասան դիրքորոշման եւ խաղաղ գործընթացին խոչընդոտելու համար, ինչպես նաեւ լեգալացնել Հայաստանի եւ Լեռնային Ղարաբաղի շարունակվող շրջափակումը:

Ինչպես հայտնի է, անցած շաբաթ ԱՄՆ-ի Սենատի հատկացումների կոմիտեն հավանություն է արժանացրել արտասահմանյան հատկացումների օրինագիծը, ուր նախատեսվում է որպես ֆինանսական օգնություն Հայաստանին 90 միլիոն ԱՄՆ դոլար տրամադրել: Օրինագծով նաեւ պահպանվում է Ազատության աջակցության ակտի 907-րդ կետը, համաձայն որի ԱՄՆ-ը ուղղակի ֆինանսական օգնություն չի տրամադրում Ադրբեջանին Հայաստանի եւ Լեռնային Ղարաբաղի շարունակվող շրջափակման առնչությամբ:

Պրիշտինայի սերբ բնակչությունը ջարդերի եւ թալանի է ենթարկվում

ԼՈՆԴՈՆ, 25 ՀՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Կոսովոյի վարչական կենտրոն Պրիշտինան ընդգրկված է այնտեղ ապրող սերբերի ջարդերի եւ նրանց խանութների ու տների կողոպտման ալիքով: Ըստ ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի հաղորդման, այդ բռնարարքներն սկսվել են հինգշաբթի, լույս ուրբաթ գիշերը Կոսովոյի ալբանացիների ծայրահեղականորեն տրամադրված ամբոխների կողմից: Այնտեղ գտնվող ԿՖՕՐ-ի բրիտանական եւ կանադական ուժերը ոչ մի գործողություն չեն ձեռնարկում բռնության դեմն առնելու համար: Այդ մասին այսօր ասվեց Բի Բի Սիի հաղորդման մեջ:

Ռադիոծրագրի վկայությամբ, Պրիշտինայում մնացած սերբերը «խուճապահար են»: Բի Բի Սին նաեւ ընդգծում է, որ հինգշաբթի օրը Պրիշտինայի համալսարանում երեք սերբերի սպանությունը էլ ավելի է ուժեղացրել սերբերի սարսափը:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ընթացիկ

Սահմանադրական դատարանը երեկ սկսեց Էդվարդ Եգորյանի դիմումի քննարկումը՝ մայիսի 30-ի համամասնական ընտրակարգով ընտրությունները անվավեր ճանաչելու պահանջով: Հիմնավորումը հետեւյալն է. ընտրությունների նախապատրաստման, անցկացման եւ ամփոփման փուլերում տեղի են ունեցել ՀՀ ընտրական օրենսգրքի այնպիսի խախտումներ, որ կարող էին էականորեն ազդել արդյունքների վրա: Այդ դիմումը հաստատող փաստարկները, սակայն, հեղհեղուկ էին՝ հիմնված ավելի շուտ ենթադրությունների եւ «դիտարկումների», քան կոնկրետ թվերի եւ փաստերի վրա, որոնք կարող էին անառարկելիորեն «խոստանալ» համամասնական ընտրությունների արդյունքները: Օրինակ, «Ցուցակները մասսայաբար տեղամասային կենտրոններում փակցվել են քվեարկության նախորդ օրը», որի հետեւանքով «բազմահազար ընտրողներ զրկվել են» իրենց ընտրական իրավունքն իրականացնելու հնարավորությունից, քանզի «Հայրենիքի» վստահված անձանց դիտարկումներով՝ ընտրական իրավունքը վերականգնելու համար դատարան է դիմել ոչ ավելի, քան ցուցակներից դուրս մնացած 10 քաղաքացիներից մեկը: Ասել է, թե՝ «պետությունը չի ապահովել մարդու հիմնարար իրավունքի պաշտպանությունը»:

Դիմումի համաձայն, ընտրությունների օրը նույնպես թույլ են տրվել կոպիտ խախտումներ. 1. ԿԸՀ-ը եւ Երեւանի ՄԸՀ-ն անտեսել են թողել ընտրատեղամասերում ստուգումներ անցկացնելու պահանջները, 2. տեղամասային հանձնաժողովների բազմաթիվ արձանագրություններ կազմված են օրենսգրքի պահանջների կոպիտ խախտումներով: Այսպես, 17 արձանագրություններում բացակայում են քվեարկության արդյունքների տվյալները, 35-ի տակ ստորագրել են 7-ից պակաս թվով հանձնաժողովի անդամներ, այսինքն՝ չի ապահովվել քվորումը (ԿԸՀ ներկայացուցիչը պարզաբանեց, որ տեղամասային մի շարք հանձնաժողովներ, ուր ընտրողների թիվը չի գերազանցել 700-ը, ոչ թե 13, այլ 9 անդամ ունեին եւ, ուրեմն, քվորումն ապահովվում էր 4 անդամի ներկայությամբ), 64 տեղամասերի պարագայում չեն կազմվել արձանագրություններ՝ հանձնաժողովների անդամների կողմից ամփոփիչ արձանագրությունները չստորագրելու պատճառների վերաբերյալ: Արձանագրությունների մի մասը չեն կնքվել, մյուսներում առկա են եղել անճշտություններ, երրորդներում չի նշվել անճշտությունների թիվը:

Դիմումի համաձայն, ԿԸՀ ԱԺ համամասնական ընտրությունների ամփոփիչ արձանագրություններում էականորեն խեղաթյուրված է անճշտությունների թիվը, որ, «Հայրենիքի» հաշվարկներով, հասնում է 166 հազար 468-ի՝ ԿԸՀ ամփոփիչ արձանագրության մեջ նշված 17 հազար 625-ի դիմաց: Ասել է, թե՝ կուսակցություններին տրված ձայների եւ անճշտությունների գումարը 1 մլն 224 հազար 400 է՝ ԿԸՀ հրապարակած 1 մլն 75 հազար 925-ի փոխարեն, ինչը նշանակում է, որ 5 տոկոսի արգելքը հաղթահարելու համար անհրաժեշտ ձայների թիվը 61 հազար 220 է: Սա էլ իր հերթին նշանակում է, որ ԱԺՄ-ն, օրինակ, կարող էր դուրս մնալ խորհրդարանից՝ 5 տոկոս չհավաքելու պատճառով:

Ի հավելումն, ԿԸՀ-ն, ըստ Եգորյանի, «Հայրենիքին» չի տրամադրել Արարատի մարզի եւ Երեւանի 52 տեղամասային հանձնաժողովների արձանագրությունները: «Հայրենիքն», ըստ այդմ, խիստ կասկածում է Արարատի ՄԸՀ արձանագրության մեջ ներկայացված անճշտությունների ցուցանիշին՝ 1898: Եվ, վերջապես, միակ տեղամասում (0090/08), որի տվյալների ստուգմանը մասնակցել է «Հայրենիքի» ներկայացուցիչը, քվեաթերթիկների 7 փաթեթներից երկուսում քվեաթերթիկները կնքված են եղել «այլ գույնի կնիքներով», ինչը անճշտություն չի համարվել: Այս ամենի հիման վրա էդ. Եգորյանը խնդրում է ՍԴ միջամտությունը՝ Արարատի եւ Երեւանի 52 մարզերի արձանագրությունների պատճենները ստանալու

ՍԴ

Եգորյանն՝ արդար ընտրությունների առաջամարտիկ...

Սահմանադրական դատարանը քննարկում է համամասնական ընտրությունների անվավեր ճանաչելու պահանջը

վերաբերյալ եւ պահանջում անվավեր ճանաչել համամասնական ընտրությունների արդյունքները, չնայած, իր ասելով, ԱԺ պատգամավորներից նախընտրում է հենց համամասնական ընտրակարգով անցածներին: Եգորյանի մտահոգությունն, ընդսմին, ոչ թե «Հայրենիքի» ստացած քվեները «բազմացնելու» շահն է, այլ անօրինական ընտրությունների ավանդույթն արմատախիլ անելը, Հայաստանը ժողովրդավարության մայրուղի դուրս բերելը (Եգորյանի օրինապաշտ քանիերն առնվազն 4-5 տարի ուշացել են-Լ. Պ.):

ՍԴ-ն լսեց գործով զեկուցող Ալվինա Գյուլումյանին, դիմող կողմից՝ ԿԸՀ-ում «Հայրենիքի» ներկայացուցիչներ Արմեն Խոջոյանին, էդ. Եգորյանին, «Հայրենիքի» ներկայացուցիչները պատասխանեցին դատավորների եւ պատասխանող կողմի ներկայացուցիչների (ԿԸՀ փոխնախագահ Վանյա Մխիթարյան, անդամներ Ասոտ Սարգսյան եւ Համլետ Աբրահամյան) հարցերին, որից հետո Ասոտ Սարգսյանը ներկայացրեց պատասխանող կողմի տեսակետը: Այն է՝ դիմող կողմի պահանջը լիովին անհիմն է, ԿԸՀ-ն չի խոչընդոտել արձանագրությունները ստանալու «Հայրենիքի» քանիերին, պատրաստ է տրամադրել նրանց հետաքրքրող բոլոր տվյալները: Անճշտություններ, անշուշտ, եղել են (որ հնարավորության սահմաններում ուղղվել են եւ, առավել ճշգրիտ լինելու դեպքում, պրն Սարգսյանի համոզմամբ, ոչ թե ավելանալու, այլ պակասելու էին), սակայն չէին կարող ազդել համամասնական ընտրությունների արդյունքների վրա: Ըստ այդմ պատասխանող կողմը միջնորդում է մերժել Եգորյանի պահանջը:

ՍԴ-ն դիմումի քննարկումը տեղափոխեց երկուշաբթի՝ ԿԸՀ-ին պարտավորեցնելով ներկայացնել Արարատի մարզի տեղամասային հանձնաժողովների արձանագրությունները (Երեւանի պարագայում դիմող կողմը չկարողացավ կոնկրետացնել այն 52 տեղամասերը, որոնց արձանագրությունները բացակայում էին) եւ դիմող կողմին հնարավորություն տալ ծանոթանալու ԿԸՀ ունեցած «Հայրենիքին» անհայտ նյութերին:

ԼԻԼԻԹ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

«Գիժ հունիսի» վնասները

ԳՅՈՒՄՐԻ, 25 ՀՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Վերջին օրերին Շիրակի մարզը հայտնվել է բնության քմայքների էպիկենտրոնում: Հետեւողականորեն կրկնվող հողմերը, հորդառատ անձրեւներն ու կարկուտը զգալի վնաս են հասցրել մարզի ցանքատարածություններին: Վերջին օրերին կարկտահարությունից տուժեցին Աշոցքի տարածաշրջանի Գոգահովիտ, Թորոսգյուղ, Արտենի, Անիի Բագրավան, Ջրափի, Հայկաձոր, Ախուրյանի Մարմաշեն, Վահրամաբերդ, Հովունի, Մայիսյան, Քեթի, ինչպես նաեւ Արթիկի մի շարք գյուղերի հացահատիկային եւ բանջարաբոստանային ցանքատարածությունները:

Ըստ մասնագետների հաշվարկների, մարզում կարկուտից տուժել է 4000 հեկտար ցանքս, որից 1000-ը լիովին ոչնչացել է, 3000-ը տուժել է 50-70 տոկոսով: Պտղաթափ են եղել Գյումրու այգիների մրգատու ծառերը, տուժել են տնամերձները:

Այժմ հաշվարկվում է վնասի չափը գումարային արտահայտությամբ, իսկ թե ով եւ ինչպես է հատուցելու այն, դեռեւս ճշգրտված չէ:

Ջեյմս Բոնդին չի հաջողվել գողանալ «Արմենիկումի» գաղտնիքը

Ըստ «Կոմսոմոլսկայա պրավդայի», ռեժիսոր Արա Երնջակյանը սկսել է «Արմենիկումի» մասին բազմասերիանոց կատակերգության նկարահանումները: Ավելի ճիշտ, թե ինչպես են աշխարհի բոլոր երկրների հատուկ ծառայությունները փորձում գողանալ հատուկ դեղամիջոցը: Առաջին սերիայի նկարահանումներն արդեն ավարտվել են: Երեւանում ծավալվող գործողություններին մասնակցում է գործակալ 007-ը՝ Ջեյմս Բոնդը: Սակայն Հայաստանի անվտանգության ծառայությունների գործողությունների շնորհիվ Բոնդի օպերացիան ձախողվում է:

Ֆիլմի հերոսների նախատիպերը իրական մարդիկ են՝ վիրուսակիր-հիվանդները, հայկական հատուկ ծառայության պետը եւ «Արմենիկումի» նախագծի ղեկավարը: Կինոնկարում մի փոքր դեր էլ վերապահված է Մոնիկա Լեւինսկուն: Այն հարցին, թե ինչով է զբաղվելու նա, ռեժիսորը պատասխանել է՝ «Ինչպես թե ինչով, իր գործով»:

Հաջորդ սերիաների բովանդակությունը դեռեւս հայտնի չէ:

ԱՐ. Մ.

ՆԵՐԴՐՈՒՄՆԵՐ

Վերագործարկվում է Վանաձորի քիմիական համալիրը

Նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը երեկ ընդունեց Անդրնավթգազի «Պրոմեթեյ» բաժնետիրական ընկերության նախագահ, մոսկվաբնակ հայտնի գործարար Սենիկ Գեւորգյանին:

Այս տարվա մայիս ամսին Հայաստանի կառավարության եւ «Պրոմեթեյ» ընկերության միջեւ ստորագրվել է պայմանագիր Վանաձորի քիմիական համալիրի սեփականաշնորհման վերաբերյալ:

Հանրապետության նախագահին ներկայացնելով իրենց ծրագրերը, պարոն Գեւորգյանն ասաց, որ համալիրի գործարկման աշխատանքներն արդեն սկսված են: Նրա խոսքերով, քիմիական համալիրի վերագործարկմանը նպատակաուղղված ներդրումների ծավալը սկզբնական փուլում կկազմի շուրջ 10 մլն ԱՄՆ դոլար, իսկ հետագայում այդ գումարը կաճի մինչեւ 30 մլն ԱՄՆ դոլար: Սկզբնական փուլում նախատեսվում է տարեկան արտադրել 5.000 տոննա մելամին: Խոսելով քիմիական համալիրի հեռանկարների մասին, Սենիկ Գեւորգյանը նշեց, որ նախատեսում են իրականացնել բավականին լուրջ ծրագրեր եւ համագործակցության ակնկալիքով արդեն իսկ բանակցություններ են սկսել աշխարհի մի շարք խոշորագույն ընկերությունների հետ:

Ըստ Ռոբերտ Քոչարյանի, Վանաձորի քիմիական համալիրի վերագործարկումը հնարավորություն կտա լուծել բազմաթիվ խնդիրներ եւ կաշխուժացնի ոչ միայն Վանաձորի, այլեւ ողջ հանրապետության քիմիական արդյունաբերությունն՝ իր հարակից ճյուղերով:

ՀՀ ՆԱԽԱԳԱՀԻ ՄԱՄԼՈ ԳՐԱՍԵՆՅԱԿ

ՀՀ պետական եկամուտների նախարարը դատական հայց է ներկայացրել TWT եւ OTE ընկերությունների նկատմամբ

ԵՐԵՎԱՆ, 25 ՀՈՒՆԻՍ, ՍՆԱՐԿ: Ինչպես ասվում է հունիսի 25-ին ՀՀ պետական եկամուտների նախարարության կողմից գործակալությանը տրամադրված մամլո հաղորդագրության մեջ, «այսօր Հայաստանի Հանրապետության պետական եկամուտների նախարարը հայտարարեց, որ դատական հայց է ներկայացրել TWT (Trans World Telecom) եւ OTE (Հունական հեռահաղորդակցության ընկերություն) ընկերությունների դեմ: Դատական հայցը ներկայացվել էր առնվազն 18 մլն ԱՄՆ դոլարի չափով չվճարված շահութահարկի գանձման նպատակով (ներառյալ տույժերն ու տուգանքները, որոնք կազմում են ավելի քան 10 մլն ԱՄՆ դոլար), որը գոյացել է 1998 թ. մարտի սկզբին «Արմենտել» ընկերության բաժնետոմսերի վաճառքի արդյունքում: Միաժամանակ հայցում նշվում է TWT-ի գլխամասային ընկերությունը:

Մինչ այդ «Արմենտել» ընկերությունը հանդիսանում էր համատեղ ձեռնարկություն, Հայաստանի կառավարության եւ TWT-ի սեփականություն, որը հիմնականում ղեկավարվում էր տարբեր հարկային մեխանիզմներով, անշարժ գույքի կատարելագործող Բարի Հոնի (Օրանժի շրջան, Կալիֆոռնիա) կողմից: Հայաստանի կառավարությունն ու TWT-ն «Արմենտել»-ի իրենց բաժնեմասերը վաճառել էին OTE-ին:

Հայաստանի կառավարությունը հարկի վճարման նպատակով TWT-ին եւ OTE-ին ներկայացրել էր պահանջներ, սակայն դրանք անտեսվել էին: OTE-ին խնդրվել էր (ՀՀ հարկային օրենսդրությամբ) որպես TWT-ի բաժնեմասի գնորդ, որպեսզի նա սկզբնաղբյուրից գանձի շահութահարկը եւ փոխանցի այն Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջե:

«Եթե TWT-ն եւ OTE-ն կարծում են, որ Հայաստանի Հանրապետությունը չպետք է կիրառի իր հարկային օրենքները, ապա նրանք չարաչար սխալվում են», ասաց ՀՀ պետական եկամուտների նախարար պրն. Սմբատ Այվազյանը: «Մեր պարտականությունն է հավաքել բոլոր հարկերը մեր պետության եւ քաղաքացիների բարեկեցությունը բարելավելու նպատակով, եւ մենք այդ պարտականությունն անպայման կկատարենք», շարունակեց նա:

Դատական գործընթացը սկսվեց Երեւան քաղաքում, առաջին ատյանի դատարանում: Պատասխանողները հնարավորություն ունեին պատասխանելու կառավարության կողմից բարձրացված հարցին: «Կասկած չկա, որ մենք պետք է հավաքենք բոլոր հարկերը, տույժերն ու տուգանքները», ավելացրեց Ս. Այվազյանը:

Դատական գործընթացի ժամանակ Հայաստանի կառավարությունը խորհրդատվություններ էր ստանում Manatt, Phelps & Phillips ընկերությանը Լոս Անջելեսից, վերջինիս այս նպատակների համար հրավիրել էր Հայաստանի կառավարությունը: «Սա մի սովորական դատական գործընթաց է նախկին հարկերը հավաքելու համար անկախ կառավարության կողմից», ասաց Manatt, Phelps & Phillips ընկերության գործընկեր Հարոլդ Փ. Ռիչուոլը, որը խորհրդակցել էր կառավարության պաշտոնյաների հետ: «Դա Հայաստանի Հանրապետության զարգացման եւ նրա ազատ շուկայական տնտեսության հանդեպ պարտավորության արտացոլումն է, երբ անձանց մեծամասնությունը հարկերը վճարում է ժամանակին», շարունակեց նա: «Հուսով ենք, որ այս քայլը կխրախուսի հետագա օտարերկրյա ներդրումներն այս զարգացող եւ հիանալի հնարավորություններով երկրում», ավելացրեց պարոն Ռիչուոլը»:

Ցավակցություն

ՀՀ սեփականաշնորհման նախարարության ղեկավարությունն ու ողջ կոլեկտիվը ցավակցում են իրենց աշխատակից Սուրեն Դարբինյանին նրա սիրելի մոր՝

ԳԱՅԱՆԵ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆԻ

մահվան կապակցությամբ:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության Ը տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
ֆաքս 529353, AT&T (3742) 151065,
e-mail INTERNET: azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրեն
ՀՐԱՅՐ ԶՕՐԵԱՆ / հեռ. 562863
Համակարգչային ծառայություն / 562941
Apple Macintosh
համակարգչային շարվածքը «Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
Նյութերը չեն գրախոսվում ու չեն վերադարձվում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԵՐԵՎԱՆՅԱՆ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎ

Բանկիրները գոհ մնացին. Համաժողովը ծառայեց իր նպատակին

Սակայն շատ կարեւոր հարցեր քննարկումից դուրս մնացին

Երեւանում՝ տեղի ունեցած բանկային վերահսկողության հարցերով միջազգային համաժողովի արդյունքները խիստ արդյունավետ են. երկու օրերի ընթացքում մասնակից 9 երկրների կենտրոնական եւ ազգային բանկերի ներկայացուցիչները կարողացան հնարավորինս փոխանակել իրենց փորձն ու տեղեկությունները: Երեկվա ասուլիսում այսպես գնահատվեցին բանկային վերահսկողության Բազելյան կոմիտեի եւ ՀՀ ԿԲ նախաձեռնությամբ տեղի ունեցած «Բանկային գործունեության կարգավորում եւ բանկային ռիսկերի գնահատում տնտեսական անկայունության պայմաններում» թեմայով համաժողովի արդյունքները: ՀՀ ԿԲ նախագահ Տիգրան Սարգսյանի եզրափակիչ խոսքը գրեթե կրկնությունն էր երեկվա ելույթի, հիշեցնենք, որի առանցքն էր «Նման համաժողովները պետք է հնարավորություն տան երկրներին միասնաբար հաղթահարելու կանխատեսելի տնտեսական-ֆինանսական ճգնաժամերը, համարժեք արձագանքելու ցանկացած ճգնաժամի, ինչպես նաեւ փորձի եւ ինֆորմացիայի փոխանակման միջոցով ստեղծել օրենսդրական համարժեք դաշտ, կատարելագործել բանկային վերահսկողության մեխանիզմները» եւ այլն: Համաժողովի գնահատման իմաստով առավել անկեղծ էր ՌԴ դաշնային բանկի ներկայացուցիչ Ելենա Կորոլյովան: Ըստ նրա, դրական արդյունքների հետ մեկտեղ շատ հարցեր մնացին քննարկումից դուրս, օրինակ՝ վարկատու կազմակերպությունների վերակազմավորման, պրոբլեմային բանկերի առողջացման: Ի դեպ, ըստ տիկին Կորոլյովայի, նման բանկերի թիվը, հատկապես ճգնաժամերից հետո մեծապես ավելացել է, եւ ԿԲ-ների խնդիրը պետք է լինի այդպիսի «հիվանդ» բանկերի առողջացումը: Քննարկումից դուրս մնացած հարցերի ցուցակը «հարստացրեց» նաեւ Ուկրաինայի ազգային բանկի ներկայացուցիչ Անատոլի Բորդյուկովը: Ըստ նրա՝ շատ կարեւոր հարցեր, օրինակ, արժեթղթերի շուկաների, ֆոնդային բորսաների զարգացման, պետք է լինեն մասնակից երկրների առաջիկա հանդիպման կիզակետում:

Պարզվում է, ԱՊՀ-ում արտարժույթի սեւ շուկա չկա, իսկ ՌԴ ճգնաժամն այնքան էլ սարսափելի չէր

Լրագրողների այն հարցին, թե մասնակից երկրներից յուրաքանչյուրում ի՞նչ վիճակ է ֆինանսական «սեւ շուկայի» առումով, գրեթե բոլորի կողմից հնչեց հետեւյալ նախադասությունը. «Արտարժույթի սեւ շուկա, որպես այդպիսին, մեր երկրում չկա»: Միայն Ուզբեկստանի ներկայացուցիչը համարձակություն ունեցավ խոստովանելու իրենց մոտ գոյություն ունեցող հիմնահարցի մասին, շտապելով, սակայն, ավելացնել, որ իրենք արդեն սկսել են բանկային համակարգի բարեփոխումը, եւ երկրի կառավարությունը համաձայնագիր է կնքել Համաշխարհային բանկի հետ տեխնիկական օժանդակություն ստանալու համար: Ինչ վերաբերում է Հայաստանին, ապա ԿԲ խորհրդի անդամ Ռ. Վալեսյանը գերադասեց լռել, թերեւս, նկատի ունենալով, որ հավաքված լրագրողները շատ լավ են պատկերացնում Հայաստանում առկա «սեւ շուկայի» չափերը: Զուտ էին նաեւ հավաքվածների պատասխանները իրենց երկրի տնտեսությունների եւ բանկային համակարգի վրա ռուսական ճգնաժամի հետեւանքների մասին: Եթե Իսրայելի, Հոլանդիայի եւ Թուրքիայի ներկայացուցիչների պատասխաններում այդ ճգնաժամերի շատ չնչին հետեւանքների մասին պնդումները հասկանալի էին, ապա որոշ հանրապետությունների ներկայացուցիչների պատասխանները ճգնաժամի ոչ ուղղակի ազդեցության մասին զարմանալի: Օրինակ, Թուրքմենստանի ներկայացուցիչը հայտնեց, որ ռուսական ճգնաժամը իրենց տնտեսության վրա էական ազդեցություն չի թողել, որին անմիջապես հետեւեց Վրաստանի ազգային բանկի ներկայացուցչի պատասխանը Վրաստանում, ընդհակառակը, ճգնաժամից հետո կտրուկ փոխվեց արտահանման-ներմուծման պատկերը, եւ չնայած գործադրված ջանքերին, դրանից խուսափել ուղղակի հնարավոր չեղավ: Մի խոսքով, չնայած բավականին խուսափողական պատասխաններին, ակնհայտ է եւ կարելի է մեկ անգամ եւս արձանագրել, որ Երեւանյան համաժողովի հիմնական նպատակներից մեկը ֆինանսական ճգնաժամի կանխատեսելիության զարգացումն ու ճգնաժամերից խուսափելու ընդհանուր ուղիներ գտնելն էր, որին, դատելով առանձին երկրների ներկայացուցիչների հետ զրույցներից, կենտրոնական բանկերի ներկայացուցիչները որոշ չափով հասան:

ԳԱՅԱՆԵ ՄՈՒՔՈՅԱՆ

Համաշխարհային բանկն իր խոստումներին հավատարիմ է

Սկիզբը էջ 1

Ի դեպ՝ այս ծրագիրն առաջինն է, որ մշակել են բացառապես Հայաստանի մասնագետները: Արդեն իսկ տեղի նախագծային ինստիտուտները պատրաստել են 7 ջրամբարների (Ապարանի, Կառնուտի, Բազմաբերդի, Սեւաբերդի, Գեղարդալճի, Խալավարի) վերանորոգման նախագծերը, որոնց հիման վրա հոկտեմբերի մեկից նախատեսվում է սկսել շինարարական աշխատանքները: Հայտարարված է միջազգային մրցույթ՝ շինարարական կազմակերպությանն ընտրելու համար: Տեղեկացվեց նաեւ, որ ծրագրի ընդհանուր արժողությունը 30,3 մլն ԱՄՆ դոլար է, որից 3,7 մլն-ը տրամադրելու է Հայաստանի կառավարությունը: Վարկը կտրամադրվի միջազգային զարգացման գործակալության (IDA) պայմանների համաձայն եւ ենթակա է վերադարձման 35 տարվա ընթացքում, որից առաջին 10 տարին համարվում է ժամկետի երկարաձգման շրջան, առանց հետվճարման:

Խաչակրաց արշավանք կաշառակերության դեմ հանուն ներդնողների՞

Օ. Սաադաթը մանրամասն պատմեց իր եւ վարչապետ Վ. Սարգսյանի հանդիպմանը քննարկված խնդիրների մասին: Դրանցից կարեւորվել են հատկապես երկուսը. առաջինը՝ Հայաստանում հրատապ են դարձել դատաիրավական բարեփոխումները, որոնք ՀԲ-ն պատրաստակամ է ֆինանսավորել, եւ տրանսպորտի ոլորտում ներդրումները: Նախնական պայմանավորվածություն կա, որ ՀԲ-ն վերոհիշյալ պայմաններով մոտ 52 մլն դոլար կտրամադրի ՀՀ ավտոճանապարհների, երկաթուղիների վերանորոգման համար, իսկ Ճապոնիայի կառավարության ծրագրին միանալու դեպքում, հնարավոր է նաեւ «Զվարթնոց» օդանավակայանի: Հատուկ քննարկման առարկա է դարձել մի «շատ կարեւոր հարց»: ՀԲ նախագահ Ջ. Վուլֆենսոնը տարածաշրջան կատարած իր այցից հետո խոստացել էր իր ձեռքով ստորագրել Հայաստանում ներդրողների միջազգային խորհրդաժողով կազմակերպելու «հովարտակի» տալ: Վ. Սարգսյանի հետ քննարկման ժամանակ արդեն նախնական պայմանավորվածություն է ձեռք բերվել եկող տարեսկզբին Երեւանում կազմակերպել ներդնողների միջազգային խորհրդաժողով, որին պետք է մասնակցեն Հայաստանի համար պոտենցիալ, Սաադաթի խոսքերով, «խոշոր» ներդնողները, որոնց օժանդակելու համար պետք է ներկայացվեն կոնկրետ ներդրումային ծրագրեր կոնկրետ ոլորտների վերաբերյալ: ՀԲ կողմից արդեն իսկ սկսվել է ՀՀ տնտեսության ուսումնասիրությունը եւ արդեն որոշվել են նախնական ոլորտները՝ էներգետիկա եւ համակարգչային ծրագրավորում: Վերոհիշյալ խնդրից բացի Հայաստանում ներդրումների մասին խոսելիս, ըստ ՀԲ ներկայացուցչի, պետք է հաշվի առնել եւս երկու կարեւոր խնդիր: Առաջինը մինչեւ այժմ Երեւանում տեղի են ունեցել ներդրումների հոսքի ավելացմանը նվիրված մի քանի միջազգային համաժողովներ ու միջոցառումներ, սակայն դրանք եղել են զուտ խորհրդատվական եւ խոսքերից կոնկրետ գործերի սահմանը չեն անցել: Պատճառներից մեկը նաեւ այն է, որ Հայաստանում մինչ օրս չկա ներդնողներին օժանդակող եւ աշխատանքները կանոնակարգող մեկ միասնական գրասենյակ, որը պետք է կոչված լինի լուծելու ներդնողներին հանդիպող խնդիրները: Այդ խնդիրներից ամենաակնառուն համատարած կաշառակերությունն է, որն էլ, ի դեպ, եղել է այն երկրորդ կարեւոր հարցը, որը ՀԲ ներկայացուցիչը քննարկել է նոր վարչապետի հետ: Վ. Սարգսյանը ոչ միայն համաձայնել է Հայաստանում կաշառակերության մասին ՀԲ գնահատականներին, այլեւ հայտարարել է, որ պատրաստվում է կազմակերպել «խաչակրաց արշավանք» կաշառակերության դեմ, մի խոսքով կաշառակերությունը պետք է բացառվի Հայաստանում ներդնողների մուտքից հետո:

Նոր վարչապետի հետ հանդիպումից հետո, նրա եւ կառավարության մասին պրն Սաադաթի կարծիքը, երեւում էր, դրական է: Մասնավորապես, պրն Սաադաթը բարձր է գնահատում Վ. Սարգսյանի կառավարության մեջ ուժեղ տնտեսագետների առկայությունը, հանձինս ՀՀ նախկին վարչապետ Արմեն Դարբինյանի եւ նախկին ֆինէկոնոմնախարար Լեւոն Բարխուդարյանի, որոնք այսօր գլխավորում են ՀՀ տնտեսության առանցքային նախարարությունները՝ էկոնոմիկայի եւ ֆինանսների: Ինչ վերաբերում է նոր կառավարության որդեգրած կուրսին ու ազատականությունից հրաժարվելու մտավախություններին, ապա պրն Սաադաթը շատ ավելի լավատես է, քան ՀՀ շատ քաղաքական գործիչներ, դատելով նոր կառավարության ու նրա ղեկավարի բռնած դիրքորոշումից. Հայաստանում տնտեսական բարեփոխումները կշարունակվեն նույն ուղղությամբ եւ հետագայում ավելի կկատարելագործվեն ու կբարելավվեն: Հետեւաբար, նաեւ մտավախությունը, թե ՀԲ խոստացած կառուցվածքային բարեփոխումների 25 մլն դոլարի վարկը (այսպես կոչված SAC-3-ը, որը նպատակաուղղված է լինելու պետբյուջեի դեֆիցիտի մեղմացմանը) հնարավոր է, որ կառավարության կողմից պայմանները չպահպանելու դեպքում չտրվի, ավելորդ է: Այժմ այդ վարկի, ինչպես նաեւ նույն նպատակներով օգտագործվելիք միջազգային արժութային հիմնադրամի կողմից տրվելիք եւս 25 մլն դոլարի վարկի շուրջ նոր կառավարությունն ինտենսիվ բանակցություններ է վարում: Երեկվա ասուլիսում ՀԲ ներկայացուցիչը կարծես թե խոստում տվեց, որ ՀԲ 25 մլն-ը կստացվի, մնում են ԱՄՀ-ի հավաստիացումները:

ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ

Այդ բաղձալի՝ վարչապետությունը

Սկիզբը էջ 1

Հայաստանում ԱԺ ընտրությունների նախընթաց շրջանում արդեն ակնհայտ էր երկու այս գործիչների նոր ավյունով շարունակվող մրցակցությունը: Սամվել Բաբայանն իր չափով սկսեց մասնակցել հայաստանյան ընտրարշավին, որի արդյունքը «Իրավունք եւ միաբանություն» խմբակցության ծնունդն էր: Չմոռանանք փաստել, որ Սամվել Բաբայանի եւ Վազգեն Սարգսյանի ստեղծած խմբակցությունների անվանումներում կա հստակ ընդհանրություն. միաբանությունն ու միասնությունը դասական հոմանիշներ են: ՀՀ նոր կառավարության ձեւավորումը եւ ԱԺ պաշտոնների բաշխումն ապացուցեցին, որ այս խմբակցությանը, իմա՝ Սամվել Բաբայանի համակիրներին, իշխանության դաշտում, մեղմ ասած, զգուշավորությամբ են վերաբերվում: Պաշտոններ զբաղեցնելու առաջարկները նրանց շրջանցեցին: Վազգեն Սարգսյանի վարչապետությունը վերջին փայլն էր, որ կանխորոշեց ԼՂՀ հին զարգացումների նոր ընթացքը:

Հանրապետության նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանին հանդիպելուց հետո ԼՂՀ նախագահ Արկադի Ղուկասյանն առանց հավելյալ բացատրությունների հունիսի 24-ին հայտարարեց, որ Ժիրայր Պողոսյանը թերանում է վարչապետական իր պարտականություններում՝ սկսած սոցիալ-տնտեսական եւ վերջացրած բարոյահոգեբանական ոլորտներից: Մինչ այդ ակնարկ իսկ չէր եղել Ժիրայր Պողոսյանի վատ աշխատանքի մասին: Վատ հարկահավաքումը, ընկերային՝ առողջապահական եւ այլ ոլորտներում անհաջողությունները բացահայտվեցին մի գիշերում, իսկ եզրափակումն այդ վատ աշխատանքի հետեւանք բարոյահոգեբանական ծանր մթնոլորտի ձեւավորումն էր, որով ամբաստանվեց Ժիրայր Պողոսյանը:

Արկադի Ղուկասյանն առժամանակ կատարելու է նաեւ վարչապետի պարտականությունները, քանզի վարչապետի պաշտոնանկությունից հետո ԼՂՀ կառավարության ողջ կազմը եւս պաշտոնանկ է: Այսպիսով, Սամվել Բաբայանը սրընթաց մոտենում է իր ցանկությունների առաջին հանգրվանին՝ վարչապետությանը: Կարծում ենք, ներկա պարագայում նրա հաջողությունը երաշխավորված է, բայց պաշտպանության նախարարի աթոռը պետք է տրվի մեկ այլ դեմքի: Ի վերջո, դժվար չէ գտնել պարզ փոխանորդի, որը դե յուրե կլինի նախարար, իսկ դե ֆակտո՝ փոխնախարար: Չէ՞ որ Վազգեն Սարգսյանը համաձայնեց զիջել պաշտպանության նախարարությունը:

Քաղաքական փորձագետներն առայժմ ձեռնպահ են մնում գնահատականներ տալուց այն հարցին, թե արդյոք Վազգեն Սարգսյան եւ Սամվել Բաբայան վարչապետները կստեղծե՞ն փոխհամագործակցության ընդունելի դաշտ, եւ միասնությունն ու միաբանությունը կդառնան ոչ միայն խմբակցությունների անուններ, այլեւ գործնական ուղեգիծ: Ուժերի նման դասավորության դեպքում՝ Սամվել Բաբայան ԼՂՀ վարչապետ, ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի դիրքը կարող է ամրանալ, քանզի նա կստանա եւս մեկ՝ վարչապետական այլընտրանքային իշխանությանը համակշռող լծակ: Ողջ խնդիրը տնտեսական քաղաքականության ոլորտում է. ԼՂՀ խնդրի խաղաղ եւ հայանպաստ հանգուցալուծման միակ ճանապարհը Ղարաբաղի տնտեսական միակցումն է Հայաստանին, նրանց ինտեգրացիան. տնտեսական միասնությունից դեպի քաղաքական միաբանություն տանող ճանապարհը կարճ է եւ ուղիղ: Բայց դա նշանակում է Հայաստանի բյուջեի սուղ միջոցներից նպատակային հատկացումներ ԼՂՀ-ին եւ ամենակարեւորը՝ Հայաստանում ու Ղարաբաղում իրոք ազատական բարեփոխումների, շուկայական ազատ մրցակցության եւ ժողովրդավարության մթնոլորտի երաշխավորում, հակառակ դեպքում՝ երկու ֆինանսատնտեսական ուժերը, որոնք ունեն նաեւ քաղաքական իշխանություն, անընդմեջ խոչընդոտելու են միմյանց:

digitised by A.R.A.R.@

Հայացք Սալոնիկից՝ երկօրյա «մարաթոնի» հեռվից

Հայաստանցի հայերը մի քանի անգամ շատ են տեղացի հայերից

Սալոնիկում, ինչպես եւ Հունաստանի մյուս քաղաքներում, կա սփռված հայ համայնք, որը չունի մեկ կոնկրետ փողոց կամ թաղամաս: Հայ եկեղեցուն կից Հայ տան տվյալներով, «տեղացի» հայերի թիվը, այսինքն նրանք, ովքեր մասն են կազմում քաղաքի արդեն մոտ հարյուր տարուց ավելի պատմություն ունեցող հայ համայնքի, հասնում է մոտ 1500-ի: Այստեղ համայնքը, ճիշտ է, փոքրաթիվ է, սակայն շատ են ունեւորներն ու ապահովվածները: Քաղաքի հայության կենտրոնացնողն ու համախմբողը, ինչպես Եվրոպայի մյուս հայ համայնքներում, եկեղեցին է: Ընդհանուր առմամբ, Հունաստանում կա 7 հայկական եկեղեցի: Սալոնիկի կենտրոնում գտնվող հայ առաքելական Ս. Աստվածածին եկեղեցին կառուցվել է տեղացի հայերի նվիրատվություններով 1903 թվականին: Եկեղեցին իր արտաքին տեսքից ավելի շատ ռոմանական ոճի ճարտարապետական կոթող է հիշեցնում, քանի որ նախագծել է իտալացի ճարտարապետ Վիտալիո Բոզելին: Եկեղեցին ուղղակիորեն պատկանում է Մեծի Տանն Կիլիկիո կաթողիկոսարանին, թեեւ, օրինականորեն, Հունաստանի թեմը ենթակա է Մայր աթոռ Ս. Էջմիածնին: Ինչպես վկայեց Սալոնիկի հոգեւոր հովիվը՝ Խորեն ծայրագույն վարդապետ Տողրամաջյանը, ամեն կիրակի այստեղ տրվում է սուրբ պատարագ, իսկ յուրաքանչյուր շաբաթ երեկո, եկեղեցուն կից Հայ տանը տեղի է ունենում որեւէ ազգային կամ համայնքին վերաբերող միջոցառում: Դրանք ունեն մշտական այցելուներ, որոնք էլ հիմնականում համայնքի ակտիվիստներն են ու հայ կյանքով հետաքրքրվողները: Ընդհանրապես տեղացի հայերի հիմնական զբաղմունքը առեւտուրն է, մանր արհեստները: Ինչ վերաբերում է համայնքի մշակութային կյանքին, ապա Սալոնիկի համայնքը, որն, անշուշտ, ավելի փոքր է, տարբերվում է Աթենքի հայ համայնքից, եւ ինչպես խոստովանեց հայր Տողրամաջյանը, այստեղ մեծ դժբախտություն է ամենօրյա հայկական վարժարան չունենալը: Գործում է շաբաթօրյա վարժարանը, որտեղ ժամանակին շատ ավելի քիչ էին աշակերտները, բայց հիմա, երբ մեծապես հայաստանցի հայեր են եկել, ավելացել է աշակերտների թիվը, սակայն դա դեռեւս քիչ է հայ ոգին ու կրթությունը պահելու համար: Ամեն շաբաթ մեկ-երկու ժամով Հայ տանը հավաքում են հայ երեխաներին, կրոնի դասեր տալիս, հայկական երգեր սովորեցնում, որպեսզի ինչ-որ չափով նրանք առնչվեն հայ մշակույթին, կրթությանը: Սալոնիկի հայ համայնքը, ինչպես եւ մյուս եվրոպական քաղաքների համայնքները (մեծ թե փոքր) եւս զերծ չէ ձուլման վտանգից: Եվ որքան էլ զարմանալի է, վերջին տասը տարիների ընթացքում Հայաստանից այստեղ տեղափոխվածների համար շատ ավելի մեծ է այդ վտանգը: Մոտավոր հաշվարկներով ներկայումս Սալոնիկում ապրում են 8-10 հազար հայաստանցիներ, որոնցից միայն մոտ 1500-ն է առնչվում տեղի հայ համայնքի հետ ու այցելում հայկական եկեղեցի: Այս ապրիլ ամսին, ինչպես տեղեկացրեց հայր սուրբը, մկրտվել են 10 երեխաներ, որոնց մեծ մասը հայաստանցի հայերի: Իսկ, ընդհանրապես, Հայաստանից տեղափոխվածների մեծ մասը գերադասում է մնալ «ստվերում» եւ զբաղվել միայն իր բիզնեսով ու փող վաստակելով, ինչի համար եկել է ծովափնյա այս քաղաքը: Նորեկներից շատերն արդեն հունացրել են իրենց անունները: Ըստ հոգեւոր հովվի, հայ համայնքը սկզբում հնարավորինս օգնում էր, սակայն նրանց թիվն ավելանալու հետ մեկտեղ պակասում են օգնության հնարավորությունները: Բացի այդ, նորեկների թվի ավելացման հետ մեկտեղ ավելացել են հանցանքները, մանր-մունր գողությունները, ինչն ավելի զգուշավոր է դարձնում հունահայ գաղութի բարեբար անդամներին: Քաղաքում բարեգործություն անում է հիմնականում Հայ օգնության խաչի շրջանային վարչությունը: Այս ամենով հանդերձ Սալոնիկի հոգեւոր հովիվը լավատես էր համայնքի ապագայի նկատմամբ, իրենց կողմից արվում է ամեն ինչ հայկական շունչն ու ոգին հայ տներում չկորցնելու համար, մի խոսքով այն առավելագույն ջանքերն ու աշխատանքը, ինչն արվում է սփյուռքի ցանկացած փոքրիկ գաղութում նվազագույն հնարավորություններով ու առավելագույն ոգեւորությամբ:

Սալոնիկը՝ արեւելյան ու արեւմտյան քաղաքակրթությունների հիբրիդ

Իր մեծությամբ երկրորդ այս ծովափնյա քաղաքը՝ Մակեդոնիայի պատմական մայրաքաղաքը, հիմնված մ.թ.ա. 316 թվականին, ավելի շատ հիշեցնում է արեւմտյան եւ արեւելյան քաղաքակրթությունների հիբրիդ-քաղաք: Այստեղ ամեն ինչ միախառնված է, եւ այդ բազմազանությամբ հանդերձ՝ խիստ ներդաշնակ: Սալոնիկում (հունարեն, ի դեպ, բավականին մեղմ հնչեղությամբ՝ Թեսաղոնիկե) կյանքի բոլոր բնագավառները զարգացած են՝ առեւտուր, մշակույթ, տուրիզմ, գիտություն: Հույներին բնորոշ առեւտրական փոքրիկ կրպակների շարքում՝ Էգեյան ծովի գեղատեսիլ ափով ձգվող, վաճառվում է ծովից հանված ամեն ինչ ու նրանից պատրաստված զարդեղեն, հուշանվերներ, այն ամենը, ինչն առաջին հերթին անգնահատելի է զբոսաշրջիկների համար: Ամռան ամիսներին, երբ ջուրը տաք, կիսաանապատային արեւից փրկվելու միակ հրաշալի միջոցն է, քաղաքի բնակչության թիվն ի հաշիվ զբոսաշրջիկների կտրուկ ավելանում է, եւ քաղաքի առանց այն էլ խիտ բնակչությունն էլ ավելի է խտանում: Սալոնիկում շատ բան կա դիտելու, այստեղ հնագույն ժամանակներից մնացած կոթողների կողքին վեր են խոյանում նեոկլասիցիզմի, մոդեռն ոճի շինություններ, եւ հնի ու նորի խառնուրդը յուրահատուկ կոլորիտ է տալիս առանց այն էլ կոլորիտային այս քաղաքին: Քաղաքը հարուստ է նաեւ մշակութային օջախներով, երկու համալսարաններով՝ Մակեդոնիայի եւ Արիստոտելի անվան (երկուսն էլ պետական), որտեղ ուսանողների մոտ 30 տոկոսը արտասահմանցիներ են: Քիչ չեն նաեւ հայաստանցի ուսանողները, որոնց հիմնական մասը սովորելու է եկել որեւէ միջազգային ծրագրի հովանավորությամբ, մի փոքր մասն էլ՝ հարուստ ու պաշտոնյա ծնողների փողերով: Ընդհանրապես, արտասահմանցի ուսանողներից ու զբոսաշրջիկներից բացի, Սալոնիկի այլազգի բնակիչների թիվը լրացնում են վերջին տասը տարիներին գաղթածները, որոնց մեջ շատ են հատկապես վրացիները, ալբանացիները, հարավսլավացիները, ռուսները, ուկրաինացիները եւ այլք: Ինչն էլ ծովափնյա այս քաղաքին որոշ չափով տալիս է «ինտերնացիոնալ» տեսք: Իսկ Սալոնիկի կոլորիտը հասկանալու համար պետք է ուղղակի քայլել փողոցներով, զգալ ամեն մի մանրամասնություն, ինչն էլ ներկայացնում ենք լուսանկարներով:

Սալոնիկցիները, ի տարբերություն երեւանցիների, մեծաշուք «Մերսեդեսների» եւ «Ջիպերի» փոխարեն գերադասում են փոքրիկ «Պեժոներ», «Օպելներ» եւ այլն: Պատճառը թերեւս տեղացիների համեստ պահանջկոտությունն ու նեղ փողոցներն են:

Երեւանցի Էդուարդն ու Մարինան իրենց ապագան կապել են իրար եւ Սալոնիկի համալսարանի հետ:

Քաղաքի փողոցներում երթեւեկող յուրաքանչյուր 10 փոխադրամիջոցից երեքը մոտոցիկլներ են: Քաղաքի նեղ փողոցները հիշեցնում են մոտոռալլի, որտեղ մրցման են դուրս եկել կին ու տղամարդ, ահել ու ջահել: Մոտոցիկլների այս խիտ կանգառները երբեմն անանցանելի են դարձնում մայթերն ու փողոցները:

Այստեղ եւս կարելի է հաճախ հանդիպել ասֆալտ քանդող մեքենաների, սակայն, ի տարբերություն Երեւանի, այստեղ քանդված փողոցն անմիջապես վերանորոգվում է:

Մայրին դրվածը թերթերի կապոցներ են: Այստեղ եւս թերթերն այնքան եռանդով չեն գնվում, եւ դրանց «վերադարձը» եւս քիչ չէ:

Սեղանի վրա հունական խոհանոցի «ճարտարապետական կոթողներ են» վարդի փնջի եւ ոգնու տեսքով «քանդակված» երկու ձմերուկ:

ԳԱՅԱՆԵ ՄՈՒՐԱՅԱՆ
Սալոնիկ-Երեւան

digitised by A.R.A.R.@

ՄԱԿ

Հունիսի 26-ը թմրադեղերի եւ կտտանքների դեմ պայքարելու միջազգային օր

Միավորված ազգերի կազմակերպության հայաստանյան գրասենյակի հասարակական տեղեկատվության բաժինը հիշեցնում է, որ հունիսի 26-ը հայտարարված է «Թմրադեղերի օգտագործման եւ անօրինական առեւտրի դեմ պայքարի», ինչպես նաեւ «Կտտանքների զոհերի պաշտպանության» միջազգային օր: Թմրադեղերի չարաշահումներից զերծ միջազգային հասարակություն կառուցելու եւ այդ ուղղությամբ տարբեր երկրների համագործակցությունը ապահովելու նպատակով 1987-ին գլխավոր ասամբլեան որոշում է ընդունել հունիսի 26-ը «Թմրադեղերի օգտագործման եւ անօրինական առեւտրի դեմ պայքարելու օր» մասնանշել: Իսկ տարեր տարի անց՝ 1997-ին ՄԱԿ-ի տնտեսական եւ սոցիալական խորհրդի նախաձեռնությամբ որոշվել է այդ օրը միաժամանակ նշել նաեւ որպես «Կտտանքների զոհերի պաշտպանության օր»:

Այս առիթով խմբագրությանն ուղարկված նյութերից տեղեկանում ենք, որ թմրադեղերի պարագայում առայժմ գործում են 1961-ին ընդունված եւ 1972-ին լրացված՝ թմրադեղերի, 1971-ին ընդունված՝ հոգեխանգարում առաջացնող նյութերի, եւ 1988-ին ընդունված՝ թմրադեղերի անօրինական առեւտրի դեմ պայքարելու միջազգային բազմակողմ պայմանագրերը:

Այս առնչությամբ թմրադեղերի վերահսկողության միջազգային վարչություն գոյություն ունի, որը ՄԱԿ-ից եւ աշխարհի կառավարություններից անկախ գործող մարմին է: Հետամնդում է վերոհիշյալ պայմանագրերի որոշումների իրականացումը: Բաղկացած է 13 անդամներից, որոնք գործում են իրենց կարողությունների սահմաններում: Նրանք ընտրվում են ՄԱԿ-ի տնտեսական եւ սոցիալական խորհրդի եւ ֆինանսավորվում են ՄԱԿ-ի կողմից: Անդամներից 3-ը ընտրվում են Առողջապահության համաշխարհային կազմակերպության, իսկ 10-ը՝ կառավարությունների ներկայացրած թեկնածուների ցուցակներից: Այդ վարչությունում Ռուսաստանի Դաշնության ներկայացուցիչն է Էդուարդ Բաբայանը: Վարչությունը տնտեսական եւ սոցիալական խորհրդին հաշվետու է եւ ներկայացնում է տարեկան զեկույց:

Իսկ կտտանքների դեմ պայքարող կողմերն մի քանի այլ մարմինների եւ կազմակերպությունների համագործակցությամբ նպատակ է հետապնդում ընդհանրապես վերացնելու կտտանքները եւ հետեւելու, որ «կտտանքների եւ այլ դաժան, անմարդկային կամ նվաստացուցիչ վերաբերմունքի կամ պատժի» 1948-ին ընդունված միջազգային պայմանագիրն արդյունավետ գործի:

Այս առիթով ՄԱԿ-ի համապատասխան բնագավառների մարմինները բոլոր կառավարություններին եւ այդ հարցերով զբաղվող կազմակերպություններին կամ գործակալություններին կոչ են հղել, որով պահանջում են պատշաճորեն նշել այդ օրը, վերահաստատել իրենց պարտավորություններն ընդդեմ զույգ չարիքների եւ, եթե մինչ այժմ չեն արել, ստորագրել համապատասխան պայմանագրերը:

Անակնկալ եւ վտանգավոր զարգացմամբ հունիսի 24-ի երեկոյան Իսրայելի օդուժը հրթիռակոծել է Բեյրութի արեւելքում գտնվող քաշխիչ էլեկտրակայանը, որը մոտ է Լիբանանի պաշտպանության նախարարության կենտրոնին: Ըստ BBC-ի հունիսի 25-ի Թել Ավիվի իշխանափոխության ընթացքում, երբ ավարտվում է Նաթանյահուի պաշտոնավարությունը, եւ ձեւավորվում է նոր կառավարություն՝ Էհուդ Բարաքի գլխավորությամբ: Ըստ RMC-ի Բեյրութի թղթակցի, դիտորդներն այնտեղ կարծում են, թե որքան ավելանան «Ասբնակչությանն իր համբերատարությունը հայտնելով հանդերձ, նորընտիր վարչապետը վերստին արտահայտել է 1 տարում հարավից հեռանալու իր մտադրությունը: Մինչդեռ Իսրայելի հյուսիսային վերաբնակները շարունակում են թաքստոցներում նրանց կազմակերտվյալների, զոհվել են 6 եւ վիրավորվել տասնյակ քաղաքացիներ, իսկ մայրաքաղաքի մի մասը հայտնվել է խավարի մեջ: Իսրայելական օդուժի հարվածներին են ենթարկվել նաեւ երկրի որոշ ճանապարհներ, կամուրջներ եւ այլ օբյեկտներ, ինչը նշանակում է Իսրայելի պաշտոնյաների հաճախակի դարձած սպառնալիքների իրականացում՝ Լիբանանի ենթակառուցվածքներին հարվածելու: Նշենք, որ ռազմական այս ընդլայնմանը նախորդել էր իսրայելական ազդեցիկ հարավի խաղաղ բնակչության դեմ, որին հակադարձել էր «Հըզբոլլահը»՝ արձակելով «Կատյուշա» տիպի 21 հրթիռ Իսրայելի հյուսիսային բնակավայրերի եւ զինվորական դիրքերի վրա, որի հետեւանքով եղել են զոհեր եւ վիրավորներ: Դրամատիկ այս զարգացումները տեղի են ունենում

ՄԵՐՁԱՎՈՐ ԱՐԵՎԵԼՔ

Նաթանյահուի անցումային կառավարությունը ռմբակոծում է Լիբանանը

խատանքի» եւ «Լիկուդի» միջեւ կոալիցիոն կառավարության ձեւավորման հնարավորությունները, կավելանա նաեւ կարծրության հավանականությունը Իսրայելում: Ուստի եւ, Լիբանանը հանդիպելու է հավելյալ ազդեցիկ եւ ճնշումների:

Մյուս կողմից, հենվելով Թել Ավիվի քաղաքական աղբյուրների վրա, RMC-ի Իսրայելի թղթակիցը հաղորդել է, որ լիբանանյան էլեկտրակայանը հրթիռակոծվել է ռազմական որոշմամբ՝ հաշվի չառնելով նորընտիր վարչապետ Բարաքի կարծիքը: Նույն աղբյուրը պարզաբանում է, որ բանակը հարվածից ընդամենը 40 րոպե առաջ է տեղեկացրել Բարաքին, այն բանից հետո, երբ նա «կանաչ լույս» է ստացել Նաթանյահուի ղեկավարած անցումային կառավարությունից:

Իր հերթին, Իսրայելի հյուսիսի պած աղմկալի ցույցերից հետո, որոնց ժամանակ բազմիցս կրկնել են, որ մերժում են «Հըզբոլլահի» ծեծում մնալ իբրեւ պատանդներ: Վերլուծաբանները գտնում են, որ Նաթանյահուի եւ Բարաքի պաշտոնավարման միջեւ ընկած անցումային ժամանակահատվածը շատ զգայուն է լինելու հենց լիբանանյան թեմայի առնչությամբ, սակայն նրանք քիչ հավանական են համարում, որ Բարաքն իր կառավարության գահակալությունը սկսի լայնածավալ ռազմական գործողությամբ Լիբանանի դեմ, մանավանդ ներկայումս Դամասկոսի եւ Բարաքի միջեւ արդեն իսկ երեւան են եկել խաղաղ կարգավորման բանակցություններն անհապաղ վերսկսելու առաջին դրական ազդանշանները:

Ա. Մ.

ՌԱՀՀԿ տնօրեն Արտավիր Գաբուճյանը մասնակցեց Թեհրանի գիտաժողովին

ԵՐԵՎԱՆ, 25 ՅՈՒՆԻՍ, ՌԱՀՀԿ: Ռազմավարական եւ ազգային հետազոտությունների հայկական կենտրոնի գործադիր տնօրեն Արտավիր Գաբուճյանը ս. թ. հունիսի 22-23-ը Թեհրանում մասնակցեց Իրանի Իսլամական Հանրապետության ԱԳՆ-ին առընթեր քաղաքական եւ միջազգային հետազոտությունների կենտրոնի կազմակերպած «Կասպից ծով. հնարավորություններ եւ խոչընդոտներ» թեմայով միջազգային VII խորհրդաժողովին, որին ներկա էին նաեւ Ռուսաստանից, ԱՊՀ բոլոր երկրներից, ԱՄՆ-ից, Կանադայից, Եվրոպայից, Ասիայից, Հեռավոր Արեւելքից ժամանած պետական, դիվանագիտական եւ նավթային ոլորտի 75 բարձրաստիճան ներկայացուցիչներ: Հայաստանի Հանրապետությունից ներկա էր նաեւ ՀՀ ԱԳՆ փոխնախարար Արմեն Բայբուրդյանը:

Բացման նիստը նախագահում էր Իրանի ԱԳ նախարար Քամալ Խարազին: Խորհրդաժողովի յոթ նիստերի ընթացքում քննարկվեցին Կասպից ծովի շրջանում նավթային ներդրումների, տարածաշրջանային տնտեսական ու քաղաքական համագործակցության, բնապահպանական, աշխարհաքաղաքական եւ անվտանգության կարեւոր հարցեր: Չորեքշաբթի, հունիսի 23-ին ելույթով հանդես եկան Արմեն Բայբուրդյանն ու Արտավիր Գաբուճյանը: ՌԱՀՀԿ-ի գործադիր տնօրենի ելույթը նվիրված էր տարածաշրջանի համագործակցության եւ անվտանգության հարցերին:

Խորհրդաժողովի շրջանակներում Ա. Գաբուճյանն առանձին հանդիպումներ ունեցավ ԻԻՀ ԱԳՆ կրթության եւ հետազոտությունների գծով փոխնախարար Սաեդ Խարազիի, Ռազմավարական հետազոտությունների կենտրոնի փոխնախագահ Մահմուդ Վայեզիի, Քաղաքական եւ միջազգային հետազոտությունների իրանական ինստիտուտի գլխավոր տնօրեն դոկտ. Աբաս Արաղչիի եւ պաշտոնական ու հասարակական տարբեր գործիչների հետ:

Թուրքիայի նոր կառավարության գործունեության հիմքում ազգայնական գաղափարներն են

Թուրքիայի նախկին վարչապետ Մեսութ Յըլմազի ձեռնարկած բարեփոխումների շնորհիվ դրական տեղաշարժեր են նկատվել տնտեսության բնագավառում: Այդ բարեփոխումները հիմնականում իրականացվել են սոցիալական եւ տնտեսական ոլորտներում, 20 տոկոսով բարձրացվել է աշխատավարձը եւ ավելացվել են սոցիալական ծրագրին հատկացվող գումարները: 1998 թ. Թուրքիայի ներմուծումը աճել է՝ կազմելով 46 մլրդ դոլար, իսկ արտահանումը կազմել է 27 մլրդ դոլար:

Յըլմազի կառավարության տապալումից հետո կառավարություն կազմելու մանդատը հանձնվեց ժողովրդական ձախ կուսակցության առաջնորդ Բյուլենթ Էջեւիթին, որի հիմնական առաքելություններից էին ապահովել 1999 թ. արտասահմանյան ներդրումների նոր հոսք եւ ֆինանսավորում Միջազգային արժութային հիմնադրամի կողմից, ինչը պայմանավորված էր կայունացման եւ բարեփոխումների ծրագրի շարունակմամբ: 74-ամյա փորձառու Էջեւիթի վարած տնտեսական քաղաքականությունը տալիս է իր պտուղները, որի արդյունքն է Թուրքիայի արեւելյան շրջաններում աշխատատեղերի ստեղծման եւ այդ շրջանների արտահանման ծավալների զգալի աճը: Արեւելյան շրջաններում միայն արտադրվող պատրաստի հագուստի արտահանումը 1999 թ. առաջին եռամսյակում 21,5 տոկոսով ավելին է կազմել, քան նախորդ տարվա նույն ժամանակաշրջանում: Արտադրանքի հիմնական մասն արտահանվում է ԱՄՆ եւ եվրոպական երկրներ: Իսկ ահա 145 տոկոսով ավելացել է արտահանումը Եգիպտոս, Թունիս եւ Հյուսիսային Աֆրիկա, որտեղ ընդլայնվում է թուրքական արտադրանքի շուկան:

Թուրքիայի համար թե՛ տնտեսական եւ թե՛ քաղաքական առումով շատ կարեւոր էր մարտի 11-ին Սուլեյման Դեմիրելի այցը Ռումինիա, որտեղ տեղի ունեցավ Թուրքիայի, Բուլղարիայի եւ Ռումինիայի նախագահների եռակողմ հանդիպում: Կարեւոր էր նաեւ մարտի 22-ին Դեմիրելի այցը Բուլղարիա, որի ընթացքում նախագահը մասնակցել է թուրքական ներդրումներով Սոֆիայում կառուցված թղթի արտադրության գործարանի եւ «Դեմիրբանկի» մասնաճյուղի բացման արարողություններին: Այս հանդիպումները Թուրքիայի համար կարեւոր էին ոչ միայն տնտեսության զարգացման, այլեւ տարածաշրջանում ռազմավարական ծրագրերի իրականացման համար:

Չնայած այս ամենին, զգալի անկում է նկատվել Թուրքիայի ամենաեկամտաբեր ճյուղերից մեկում՝ զբոսաշրջության բնագավառում, որտեղ կորուստները 1998 թ. կազմել են մոտ 1 մլրդ դոլար: Այս տարվա առաջին եռամսյակում նույնպես զբոսաշրջության բնագավառն անհաջողություններ է կրել: Դրա հիմնական պատճառը PKK-ի առաջնորդ Աբդուլլահ Օջալանի ձերբակալումն ու քրդական զինյալների կազմակերպած գործողություններն են:

Տնտեսության բնագավառում Թուրքիան անմիջական հարաբերություններ է հաստատել իր բոլոր հարեւան երկրների հետ, բացի Հայաստանից: Հայաստանի հետ այդ հարաբերությունները շատ փոքր չափերով իրականացվում են երրորդ երկրի տարածքով: Թուրքիան հրաժարվում է դեռեւս 1992 թ.-ից որդեգրած քաղաքականությունը, որի նպատակն է Հայաստանը զերծ պահել տարածաշրջանում իրականացվող ռազմավարական նշանակություն ունեցող տնտեսական ու քաղաքական ծրագրերից: Դա բխում է նաեւ Թուրքիայի «կրտսեր եղբոր»՝ Ադրբեջանի շահերից, որը Հայաստանի տնտեսության թուլացման դեմքում դարձյալ կփորձի լուծել իր համար շատ կարեւոր արցախյան հիմնախնդիրը:

Կառավարությունն արդեն իսկ կազմավորվել է, որի ծրագրային նպատակներից ելնելով կարելի է ենթադրել, որ Թուրքիայի ներքին քաղաքականության բնագավառում շարունակվելու են բարեփոխումները, հատկապես տնտեսական բնագավառում, քանի որ դրա հետ կապված հիմնական լծակները վստահվել են ՄՀԿ-ին: Վերջինս ստացուցեց դա իր ղեկավարած 55-րդ կառավարության օրոք: Տնտեսության զարգացման ուղղությամբ արդեն իսկ արվում են հստակ քայլեր: Վարչապետ Էջեւիթը հունիսի 14-ին հրավիրած սեփականաշնորհման վերաբերող կառավարության նիստում հայտարարել է, որ նախկին կառավարությունների կողմից կորած խախտումներ եւ բացթողումներ են եղել սեփականաշնորհման հարցում եւ ավելացրել, որ մշակվում է ու սեղմ ժամկետում կներկայացվի սեփականաշնորհման նոր համակարգ: Արտաքին քաղաքականության մեջ շարունակվելու է հիմնականը մնալ եվրոպական ուղղությունը, սակայն կարելի է ակնկալել որոշակի աշխուժացում կովկասյան եւ միջինասիական (գլխավորապես թուրքալեզու հանրապետությունների) ուղղություններում, որը հիմնականում պայմանավորված է ազգայնականների իշխանության գալով, իհարկե, նաեւ այդ տարածաշրջաններում Թուրքիայի տնտեսական ծրագրերի իրականացմամբ: Դրանցից շատ կարեւոր եւ ռազմավարական նշանակություն ունի էներգակիրների փոխադրումը Թուրքիայի տարածքով դեպի Եվրոպա, որը կդառնա այդ երկրի տնտեսության զարգացման հիմնական խթաններից մեկը: 57-րդ կառավարությունն արդեն ակնարկում է՝ իր գործունեությունը հիմնականում կենտրոնացնելով ազգայնական գաղափարների իրականացման վրա:

[illegible]

digitised by A.R.A.R.@

Մշակույթ

Գերմանական ֆիլմերի փառատոնը Երեւանում

Արդեն երրորդ անգամ է կինոյի տանն անցկացվում գերմանական ֆիլմերի փառատոն, որի կազմակերպիչներն են Հայաստանում Գերմանիայի դեսպանատունը, Հյուսիսային Հռենոս-Վեստֆալիայի ֆիլմբյուրոն, Հայաստանի կինոգետների եւ կինոլրագրողների ասոցիացիան Հայաստանի մշակույթի նախարարության եւ կինեմատոգրաֆիստների միության աջակցությամբ։

Ամռան շոգն անգամ չի խանգարել, որ այս դիտումները դառնան ավանդական, եւ մեր հանդիսատեսին պոկելով հեռուստաէկրանի արդեն գրեթե ոսկրացած մոգությունից, վերադարձնեն մեծ էկրանի աշխարհ։ Դրան նպաստեցին նաեւ իրար հաջորդող հունական եւ ճապոնական կինոյի օրերը «Մոսկվա» կինոթատրոնում։ Սակայն լավ կլիներ, եթե դրանք կազմակերպվեին գոնե կարճ ընդմիջումներով, այլ ոչ թե միաժամանակ գրոհեին հանդիսատեսի վրա «հարկադրական վազքի» մղելով նրան. չէ՞ որ նման դեպքերում հանդիսատեսը համարյա նույնն է։

Անընդհատ վազքի մեջ էր եւ հանդիսատեսի համակրանքին արժանացած «Վազիր, Լոլա, վազիր» (ռեժ. Թոմ Տիկվեր) ֆիլմի հերոսուհին։ Փառատոնի ծրագրում տեղ են գտել վերջին երկու տարիներին ամենաշատ հանդիսատես ունեցած լավագույն գերմանական ֆիլմերը։ Իսկ «Վազիր, Լոլա, վազիր» ֆիլմը «Օսկարի» է ներկայացվել որպես լավագույն օտարալեզու ֆիլմ, մասնակցել Վենետիկ-98 գլխավոր մրցույթին եւ այլ միջազգային փառատոնների։

Երիտասարդական ըմբոստ ոգով նկարահանված արտասովոր ֆիլմը, արտասովոր ռիթմով եւ մասամբ հոլովակային էսթետիկայով, կառուցված է իբրեւ երեւակայության խաղ սիրո խոստովանության պահին։ Կարմրավուն լույսով ողողված ննջասենյակը, ուր կողք-կողքի պառկած զրուցում են սիրահարները, երբեմն ավելի անիրական է թվում, քան իրենց իսկ երեւակայության խաղը, իսկ խաղի ավարտը, ինչպես հայտնի է, վերադարձն է դեպի ելման կետ։

Ֆիլմի հերոսը՝ Մաննին, քաշքշուկի մեջ կորցնում է փոխանցվելիք հսկայական գումարը՝ 100.000, եւ հուսահատ զանգ տալիս ընկերուհուն՝ Լոլային։ Վերջինս վազում է... օգնության հասնելու։ Նախքան լսափողը ամեն անգամ, թռիչք գործելով աղջկա սենյակում, վայրէջք կկատարի՝ ընթանում են հերոսուհու վազքի, ավելի ճիշտ՝ հերոսների երեւակայության վազքի բոլոր երեք տարբերակները։ Եվ ամեն անգամ, գլխապտույտ վազքի սկզբին վերադառնալով, տեսնում ենք, որ այդ կասկածի արագությունը կարծես թե կասեցնում է ֆիլմի գործողությունը։

Բազմիցս խոսվել է կինոյի մի շատ կարեւոր հատկության մասին. այն (նույնիսկ երբեմն ակամա) ներառում է ժամանակի գաղտնագրված կերպարը։ Իսկ ի՞նչ ժամանակներում ենք ապրում, առաջընթացի՝ ինտերնետի դարի եւ հոգեւոր հաղորդման։ Թերեւս որպես ֆիլմի արտաժամանակային արժեք կարող է ընկալվել հենց հաղորդման հանգեցնող առաջընթացի ծածկագիրը։

Խնդիր չունենալով ֆիլմի դրվագային կինոգիտական վերլուծություն, փորձենք հասկանալ, թե ինչո՞վ է գրավում հանդիսատեսին։ Նախ՝ ապշեցուցիչ տեմպառիթմով։ Այստեղ, առաջին դեպքում հերոսուհին ուշանում է եւ... զոհվում ոստիկանի գնդակից, երկրորդ տարբերակում պատանին է ավտոմոբիլային վթարի զոհ դառնում։ Հանգամանքների բերումո՞վ է ամեն ինչ տեղի ունենում կյանքում։ Ի՞նչ տեղ ունի պատահականությունը։ Կա՞ նախախնամություն։

Հետաքրքիր է հետեւել նաեւ, թե ինչ տեղաշարժեր են լինում տարբեր դերասանների էկրանային կյանքում. բոլոր նրանք, ում վազելիս բախվում է աղջիկը, տարբեր «ճակատագրերի» են արժանանում ֆիլմի երեք տարբերակներում։ Դրա մասին հանդիսատեսն իմանում է «լուսանկարչական հաղորդագրության» վազքին համընթաց հերթագայվող լուսանկարների շարքի միջոցով, որոնք ընդգրկում են այդ մարդկանց կենսագրությունը՝ անցյալի եւ գալիքի խտացված կադրերով։

Վերջապես, երեւակայության խաղի երրորդ տարբերակում երկուսն էլ կենդանի են մնում. Մաննին իրենից գողացված գումարը հաջողեցնում է վերցնել, իսկ Լոլայի ձեռքում մի պարկ է ճոճվում՝ խաղատանը «շահած» գումարը... Happy end?... Ինչպես ավարտվում է ամերիկյան ֆիլմերի գերակշռող մասը։ Չուրանալով Հոլիվուդի դերն ու նշանակությունը համաշխարհային կինոարվեստի զարգացման մեջ՝ հարկ է նշել նաեւ, որ մինչ թրթիռով ենք արտաբերում եվրոպական կինո բառերը։ Դրամատուրգիական եւ տեխնիկական հնարքներով գերհագեցած այս ֆիլմը, իրավունք ուներ «տարվա լավագույն ֆիլմ» ճանաչվելու։ Սակայն, մյուս կողմից, եթե դրան փոքր-ինչ հեգնական հայացք նետենք, պարզ կլինի, որ այդ տեսակ ֆիլմի շլացուցիչ հաջողությունը ինչ-որ տեղ «դատապարտված է տարվա սահմաններում մնալու», քանի որ նորարարություններն արագ են հնանում։ Իսկ հավերժականը մարդն է՝ իր հույզերով, սխալներով ու թուլություններով, իր ճակատագրով, ինչը բացահայտելու եւ արտահայտելու էլ կոչված է արվեստը։ Ու դա երբեք չի կարող հին թվալ, չի կարող հոգնեցնել, քանի որ, միեւնույն է, մինչեւ վերջ անըմբռնելի է մեր գոյությունը։

Այդ տեսակ ստեղծագործություններ էին յուրահատուկ ու պարզ ռեժիսորական ձեռագրով արված «Կյանքն այն է, ինչ դու ինքդ ստեղծել ես» (ռեժ. Վոլֆգանգ Բեքեր), «Չվող թռչուններ» (Պետեր Լիխտեֆելդ), «Մինչ հորիզոն ու անդին» (Պետեր Կահանե) ֆիլմերը, որոնց հերոսների ճակատագրին թրթիռով էր հետեւում հանդիսատեսը։ Ցուցադրված ֆիլմերի մեջ ցանկալի է առանձնացնել «Կոմեդիան Հարմոնիստս» լեգենդար երգչախմբի փառքի եւ անկման մասին պատմող համանուն ֆիլմը (ռեժ. Յոզեֆ Վիլսմայեր)։ Բեռլինյան աշխարհահռչակ խմբի վեց անդամների ճակատագիրն անձնականից տեղափոխվել է համընդհանուր ուղեծիր, ֆիլմը դարձնելով 30-ականների Գերմանիայի ողբերգական իրականության մասին նկարահանված համամարդկային մի գործ, որ անկասկած կարող է դրվել Բոբ Ֆոսսի հանրահայտ «Կաբարե» մյուզիքլի կողքին։

Բացի նշված ֆիլմերից, ծրագրում ընդգրկվել էին նաեւ մի շարք կարճամետրաժ ֆիլմեր, որոնցից հատկապես «Անակնկալը» հավանաբար կմնա հանդիսատեսի հիշողության մեջ, որպես արտաքուստ վտանգավոր, իրականում՝ բարի ու չարաճճի մի կատակ, թե ինչպես են Գերմանիայում տղամարդիկ ամեն առավոտ «բարի լույս» ասում իրենց սիրելի կանանց։

Փառատոնը եզրափակվեց հատուկ ցուցադրումով. կանադացի անվանի կինոռեժիսոր, մեր հայրենակից Ատոմ Էգոյանի «Փառավոր ապագա» ֆիլմն էր մեծ էկրանին, որն արժանացել է Կաննի 97 գլխավոր մրցանակին։

Հուսանք, որ թեկուզ ամռան այս շոգ օրերին բարի ավանդույթ դարձած գերմանական ֆիլմերի փառատոնն ամեն տարի մեզ նորից կայցելի։

ՍԻՐԱՆՈՒՇ ԳԱԼՍՏՅԱՆ

Ավարտական հանդես՝ յուրօրինակ կատարմամբ

Յուզիչ էր Զեյթուն-Քանաքեռ թաղամասի թիվ 190 մսուր-մանկապարտեզի ավագ խմբի ավարտական հանդեսը, որին հրավիրված էին «Զեյթուն» հայրենակցական, բարեգործական, մշակութային (նախագահ՝ Դանիել Գայթանջյան) եւ «Սուրբ Սահանդուխտ» (նախագահ՝ Արտեմիս Լեփեջյան) միությունների անդամներ, թաղապետարանի կրթության եւ գիտության վարչության ներկայացուցիչներ, հյուրեր։ Նշված երկու միություններն էլ սերտ համագործակցում են մանկապարտեզի հետ, աջակցում միջոցառումներին, համատեղ ծրագրեր իրականացնում։

Երգ-երաժշտության դաստիարակներ Հռիփսիմե Կարապետյանի եւ Ռուզաննա Իսախանյանի ջանքերի պտուղները երեւացին այդ օրը։ Փոքրիկ դահլիճը վերածվել էր ազգային կոլորիտով հագեցած բեմահարթակի, հայկական հեքիաթների դեկորացիաներն էլ ավելի արտահայտիչ էին դառնում «կենդանի» կերպարներով, հեքիաթների հերոսներով։ Մեծ հետաքրքրություն առաջացրին ազգային պար-խաղիկները, ժողովրդական բարբառով հարուստ փոքրիկ ներկայացումները։

Վերջում «Զեյթուն» միության նվերները հանձնվեցին իրենց քայլերը դպրոց ուղղող 16 երեխայի։

ՆԵԼԼԻ ՍԱՀԱԿՅԱՆ

Լուսանկարը՝ Համբարձում Հովհաննիսյանի

WHO'S WHO?

Յուսուֆ Քարշը մեր դարաշրջանի 100 ամենաազդեցիկ մարդկանց ցուցակում

Հայտնի լուսանկարիչ Յուսուֆ Քարշի անունը ընդգրկվել է միջազգային «Ո՞վ ով է» հանրագիտարանի հրատարակիչների պատրաստած 20-րդ դարի 100 ամենաազդեցիկ մարդկանց ցուցակում, հաղորդում է «Ազգ-միրոր» համակարգչային ծառայության լրատվությունը։ Ցուցակում նշված են նաեւ Մեծ Բրիտանիայի նախկին վարչապետ Ուինստոն Չերչիլի, ԱՄՆ նախագահ Ջոն Քենեդիի, ֆրանսիացի նկարիչ Հենրի Մատիսի, իռլանդացի թատերագիր Ջորջ Բեռնարդ Շոուի, ինչպես նաեւ երգիչ Ֆրենկ Սինատրայի եւ գթության նվիրյալ մայր Թերեզայի անունները։ 90-ամյա Քարշը, որն այժմ ապրում է Բոստոնում, լսելով լուրն, ասել է. «Կրկնակի հպարտ եմ, որ ցուցակում ներառել են իմ անունն այնպիսի մարդկանց թվում, որոնցից շատերին ժամանակին ես լուսանկարել եմ»։

Կրկնակի հպարտությունն արդարացվում է այն իմաստով, որ նա ե՛ւ միակ հայն է այդ ցուցակում, ե՛ւ միակ կանադացին։

ՖՐԵԶՆՈ

Տիգրան Գույումջյանը արժանանում է ռեկտորների 1999 թ. մրցանակին

Ֆրեզնոյի Կալիֆոռնիա պետական համալսարանի հայկական ուսումնասիրությունների ամբիոնի վարիչ Տիգրան Գույումջյանը արժանացել է 1999 թվի ռեկտորների մրցանակին՝ «ուսուցման ասպարեզում նշանակալի ձեռքբերումների» համար, հաղորդում է «Ազգ-միրոր» համակարգչային ծառայության լրատվությունը։

Հայկական ուսումնասիրությունների գծով Կոլումբիայի համալսարանից դոկտորի աստիճան ստացած Տիգրան Գույումջյանը հեղինակել է կամ խմբագրել 12 գիրք եւ մենագրություն։ Հրատարակել է ավելի քան 100 գիտական հոդված։ Այս տարի Աարհուս համալսարանի հրատարակչատունը Դանիայում լույս է ընծայելու Երուսաղեմից Մայքլ Սթոունի համահեղինակությամբ հայկական ձեռագրերի պատմությանն ու զարգացմանը նվիրված նրա աշխատությունը։

Դոկտ. Ռուբեն Ադալյանի ուսումնասիրությունը վրացերենի թարգմանված

«Անի» հայկական ազգային ինստիտուտի աշխատակիցներից «Թբիլիսիի բարեկամներ» խումբը վերջերս վրացերեն է թարգմանել դոկտ. Ռուբեն Ադալյանի «Հայկական ցեղասպանությունը» խորագրով գիտական ուսումնասիրությունը եւ, համակարգչային ցանց փոխադրելով, մատչելի դարձրել վրացերենին ծանոթ կրթական գործիչներին, ուսանողներին, քաղաքագետներին եւ առհասարակ բոլոր նրանց համար, ովքեր հետաքրքրվում են հայկական ցեղասպանությամբ։ Այս մասին է հաղորդում Կանադայում լույս տեսնող «Ապագայ» շաբաթաթերթը, ավելացնելով, որ խումբը ներկայումս ծրագրում է ուսումնասիրությունը տպագրել եւ բաժանել Վրաստանի նախակրթարաններին եւ միջնակարգ դպրոցներին։

Ուսումնասիրությունը պատրաստվել է 1995-ին որպես հակիրճ եւ պարզ ոճով գրված պատմական ակնարկ Հայկական ցեղասպանության մասին։ Իսկ «Անի» հայկական ազգային ինստիտուտը ծնունդ է առել երկու տարի առաջ՝ Ամերիկայի հայկական համագումարի նախաձեռնությամբ։ Գործունեության նպատակն է վավերագրական փաստեր հավաքել Հայկական ցեղասպանության վերաբերյալ եւ ապա ուսումնասիրել ու օտարներին մատչելի դարձնել դրանք։

Միշտ հակասական ու առեղծվածային Գյոթեն

250-ամյակի նախապատրաստություն Գերմանիայում

Գերմանացիները պատրաստվում են նշելու Գյոթեի ծննդյան 250-ամյակը, սակայն գերմանացի մեծ վարպետը շարունակում է մնալ հակասական եւ առեղծվածային։ Հավանաբար նա խորշեր տոնակատարության առիթով ստեղծված աղմուկից, որը հոգեւորից ավելի շուկայական տեսք է հաղորդել իրադարձությանը։ Խանութներում, տոնավաճառներում Գյոթեի նկարը կրող թեյի բաժակներ են, մայկաներ եւ նույնիսկ ոտքի սրբիչներ։ Գյոթեապաշտները ինտերնետում հասցե են մի կենտրոն, որի գերկատարելագործված ժամացույցը օրերը, ժամերն ու վայրկյաններն է հաշվում եւ նշում, թե ինչքան է մնացել մինչեւ օգոստոսի 28-ը՝ մեծ վարպետի ծննդյան օրը։ Այդ օրը նախատեսված է առաջին անգամ ներկայացնել «Ֆաուստ» թատերգությունն ամբողջությամբ՝ 12.111 տողերով։ Ակնկալվում է, որ հանդիսատեսը համբերությամբ դիմանալու է մոտավորապես 17 ժամ դիտելու պիեսը ծայրից ծայր։ Բեմադրությունն իրականացնելու է Պիտեր Շտայնը։ Կարծիք կա, որ հեղինակը 60 տարի շարունակ պարբերաբար աշխատել է այդ ստեղծագործության վրա, եւ դա գրեթե խորհրդավոր երկյուղածություն է ներշնչում բոլորին, նույնիսկ պիեսը չկարդացածներին։ Ի դեպ, անցյալ տարի կատարված ուսումնասիրության արդյունքներով, Ֆրանկֆուրտում հարցախույզի մասնակիցների 8 տոկոսն էր միայն կարդացել հեղինակի ստեղծագործություններից որեւէ մեկը։ 25 տարեկանից ցածր երիտասարդներից ոչ մեկը չէր կարդացել Գյոթեի գրածները։

Գուցե այդ նկատառումներով էլ նախատեսված միջոցառումների շարքում, բացի «Գյոթեի ոգեղեն Եվրոպան» վերնագրով համագումարից, ընդգրկված են շոգեկառքով եւ հեծանիվով մարաթոն շրջագայություններ դեպի վարպետի «սրբավայրերը», ռադիոբեմադրություններ եւ այլ հաղորդումներ նրա սիրային բազմաթիվ հարաբերությունների մասին, ռոք երգիչների համերգներ, որոնք հնչեցնելու են Գյոթեի ստեղծագործությունների իրենց տարբերակները, «սուպեր-դրամա» մի ներկայացում՝ «էֆ էթ Ֆաուստ. վերժն 3.0» էլեկտրոնային նամակագրության հասցե հիշեցնող վերնագրով Քաքալան թատերախմբի կողմից, ինչպես նաեւ մի նոր ֆիլմ Գյոթեի երկար տարիների սիրուհու՝ Քրիստիան Վուլպիուսի մասին, որի հետ էլ ի վերջո ամուսնացել էր։

Նախատեսվում է նաեւ Վայմարի կենտրոնում, մարգագետնի վրա կառուցել Գյոթեի առաջին բնակարանի կրկնօրինակը։

Սակայն այս ձեռնարկները կնպաստե՞ն բացահայտելու մեծ մտածողի խորհրդավոր ու հակասական անհատականությունը, թե՞, ինչպես երբեմն պատահում է, հակառակ ազդեցությունը կունենան եւ էլ ավելի կխճողեն նրա երեւույթը։ Նման հարցադրումով էլ ավարտվում է Լ. Կյուլոյան-Սրապյանի մեծածավալ հոդվածը «Յառաջում», որտեղից էլ քաղել ենք մեր տեղեկությունները։

Հ. Ծ.

digitised by A.R.A.R.@

ՖՈՒՏԲՈԼ

Ֆեդերացիան չի հանդուրժի կարգազանցներին

Վերջին շաբաթվա ընթացքում ֆուտբոլի հանրապետության առաջնությունների մի քանի հանդիպումներում անախորժ դեպքեր են արձանագրվել, որին չէր կարող անմիջապես չարձագանքել Հայաստանի ֆուտբոլի ֆեդերացիան: Գործկոմի հատուկ հրավիրված նիստը, որը վարում էր այժմ արդեն ներքին գործերի նախարար, Հայաստանի ֆուտբոլի ֆեդերացիայի նախագահ Սուրեն Աբրահամյանը, հիմնականում նվիրված էր այդ միջադեպերին: Աչաջուր գյուղի մարզադաշտում հանրապետության 2-րդ խմբի առաջնության «Տավուշ»—«Կիլիկիա-1» թիմերի հանդիպումը 8-րդ րոպեին կիսատ մնաց: 2 թիմերի ֆուտբոլիստների խաղադաշտում ծավալված ծեծկռտուքին միացան նաեւ մեծ թվով վայ-ֆուտբոլասերներ: Այդ առթիվ քրեական գործ է հարուցվել:

Ֆուտբոլի ֆեդերացիայի գործկոմը, համաձայն կարգապահական կանոնադրության պահանջների, կայացրեց հետեւյալ որոշումը.

1. Տավուշի մարզի Աչաջուր գյուղի մարզադաշտը որակազրկել մինչեւ սույն թվականի վերջը:

Թիմը տուգանել 200 հազար դրամով:

Այսուհետ առաջնության խաղերն անցկացնել Դիլիջանի քաղաքային մարզադաշտում:

2. Ընդունել ի գիտություն, որ Տավուշի մարզպետարանն ընդունել է որոշում «Տավուշ» թիմի պետ Արթուր Վանեսյանին եւ ավագ մարզիչ Արմեն Հակոբյանին ազատել զբաղեցրած պաշտոններից: Համաձայնել սույն որոշման հետ:

3. Մրցակցին հայհոյելու եւ հարվածելու համար «Տավուշ» թիմի ֆուտբոլիստ Միքայել Մարտիրոսյանին որակազրկել 6 խաղով, ակումբը տուգանել 100 հազար դրամով:

4. «Կիլիկիա-1» թիմի ֆուտբոլիստ Աբել Մինասյանին որակազրկել 5 խաղով, ակումբը տուգանել 100 հազար դրամով:

4.1. Երեւան քաղաքի Համլետ Մխիթարյանի անվան ֆուտբոլի մասնագիտացված մանկապատանեկան մարզադպրոցի տնօրենության, մարզչական կազմի ուշադրությունը հրավիրել մարզադպրոցի սաների ոչ մարզական պահվածքի, դաստիարակչական ոչ բավարար աշխատանքների վրա: Ձեռնարկել կտրուկ միջոցառումներ ֆուտբոլիստների կարգապահությունը բարձրացնելու համար:

5. Կանոնակարգի պահանջների կոպիտ խախտումներ թույլ տալու համար խաղի տեսուչ Սեդրակ Առաքելյանին զրկել տեսչական աշխատանքներ կատարելու իրավունքից մինչեւ սույն թվականի վերջը եւ տուգանել 25 հազար դրամով:

6. Սկզբունքայնություն չցուցաբերելու, մարզադաշտում անվտանգության ապահովման անհրաժեշտ պայմանների բացակայության պարագայում խաղը սկսելու, բարդ իրադրությունում չկողմնորոշվելու համար գլխավոր մրցավար Կարեն Նալբանդյանին մեկ ամիս ժամկետով զրկել որպես գլխավոր մրցավար խաղերը վարելու իրավունքից:

Աչաջուր գյուղի մարզադաշտում տեղի ունեցած միջադեպի հետ կապված պակաս տույժերի չեն ենթարկվել օրինապահ մարմինների ներկայացուցիչները: Օրերս ներքին գործերի նախարար նշանակված ներքին ծառայության գեներալ-մայոր Սուրեն Աբրահամյանը, արդեն ոչ թե ֆեդերացիայի նախագահի, այլ նախարարի իրավունքով խիստ տույժերի է ենթարկել իր ենթականերին: Նրա հրամանով հասարակական միջոցառման ժամանակ ծառայության վերակարգն ամբողջությամբ չապահովելու, մասնակցություն չունենալու եւ իր պարտականությունների մեջ թերանալու համար Իջեւանի ներքին գործերի բաժնի պետի ծառայության գծով տեղակալ, միլիցիայի փոխգնդապետ Մարգպետունի Հովհաննիսյանն ազատվել է զբաղեցրած պաշտոնից: Նա համակարգում կշարունակի աշխատել պաշտոնի իջեցումով:

Իր սպասարկման տարածքում անհիմն կարգով մասսայական միջոցառմանը չմասնակցելու համար Իջեւանի ներքին գործերի բաժնի հատուկ բաժանմունքի տեսուչ, միլիցիայի ավագ լեյտենանտ Առաքել Կիրակոսյանին հայտարարվել է խիստ նկատողություն:

Ենթակա անձնակազմի նկատմամբ թույլ հսկողություն իրականացնելու համար Իջեւանի ներքին գործերի բաժնի պետ, միլիցիայի փոխգնդապետ Տարոն Բաղդասարյանին հայտարարվել է նկատողություն:

Մարզական միջոցառման ընթացքում վերակարգի ծառայության աշխատանքները կազմակերպելու համար պատշաճ հսկողություն չսահմանելու համար Տավուշի մարզային ներքին գործերի վարչության պետի ծառայության գծով տեղակալ, միլիցիայի փոխգնդապետ Վարուժան Գրիգորյանին հայտարարվել է նկատողություն:

Ենթակաների նկատմամբ թույլ հսկողություն սահմանելու համար Տավուշի մարզային ներքին գործերի վարչության պետ, միլիցիայի գնդապետ Ալեքսանդր Վասիլյանը նախազգուշացվել է:

Երեւանի «Նաիրի» մարզադաշտում տեղի ունեցած հանրապետության բարձրագույն խմբի առաջնության 12-րդ տուրի «Երեւան»—«Ցեմենտ» հանդիպման ժամանակ նույնպես արձանագրվել է անախորժ միջադեպ: «Երեւանի» ֆուտբոլիստները, համաձայն չլինելով հանդիպման գլխավոր մրցավար Արմեն Մանուչարյանի որոշման հետ, շրջապատել են նրան եւ սկսել հաշիվներ պարզել: Այս առթիվ գործկոմը որոշեց.

1. Գլխավոր մրցավարին հայհոյելու, հրելու, քաշքշելու եւ հարվածելու համար.

1.1. «Երեւան» թիմի ֆուտբոլիստ Արա Նիգոյանին որակազրկել 7 խաղով, ակումբը տուգանել 200 հազար դրամով:

1.2. «Երեւան» թիմի ֆուտբոլիստ Հայկ Բաբայանին որակազրկել 4 խաղով, ակումբը տուգանել 200 հազար դրամով:

2. «Երեւան» թիմի ֆուտբոլիստ Արմեն Պետիկյանին թիմի ավագին անվայել, ոչ մարզական պահվածքի համար որակազրկել մեկ խաղով, ակումբը տուգանել 200 հազար դրամով:

2.1. Առաջարկել «Երեւան» ակումբի ղեկավարությանը քննարկել եւ ազատել Արմեն Պետիկյանին թիմի ավագի պարտականություններից:

3. Հանդիպման գլխավոր մրցավար Արմեն Մանուչարյանին ոչ պրոֆեսիոնալ որոշումներ ընդունելու համար 3 տուրով զրկել խաղերը վարելու իրավունքից եւ տուգանել 50 հազար դրամով:

4. Հանդիպման տեսուչ Թելման Ավետիսյանին իր զեկուցագրում միջադեպի փաստերն օբյեկտիվ չլուսաբանելու համար հայտարարել նկատողություն:

Հայաստանի ֆուտբոլի ֆեդերացիան վճռականորեն է տրամադրված կարգ ու կանոն հաստատելու մեր մարզադաշտերում:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՖՈՒՏԲՈԼԻ ՖԵԴԵՐԱՑԻԱՅԻ ՄԱՄՈՒԼԻ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

ԹԵՆԻՍ

Ուիմբլդոնի մրցաշարում

Արդեն մի քանի օր է, ինչ ընթանում է «Մեծ սաղավարտ» շարքի երրորդ Ուիմբլդոնի մրցաշարը: Լոնդոնի մերձակայքում անցկացվող այս մրցաշարը 122 տարվա պատմություն ունի: Այն խոտածածկ խաղադաշտերի աշխարհի ոչ պաշտոնական առաջնություն է համարվում:

Ուիմբլդոնի մրցաշարն սկսվեց թենիսուհիների բողոքներով: Նրանք պահանջում են վերացնել գոյություն ունեցող խտրականությունը եւ իրենց եւս վճարել այնքան, որքան տղամարդկանց: Համեմատության համար ասենք, որ անհատական մրցումների հաղթող թենիսիստը կստանա 455 հազար ֆունտ ստեռլինգ, իսկ թենիսուհին՝ 410 հազար: Ուիմբլդոնի մրցաշարի կազմկոմիտեի նախագահ Ջոն Կարրին դեռ երկու ամիս առաջ հայտարարել էր, որ տղամարդիկ ավելի բարձր պարգեւավճարներ պետք է ստանան, քանի որ նրանց խաղն ավելի գրավիչ է մարզասերների համար: Սակայն կանայք համաձայն չեն եւ լի են մինչեւ վերջ պայքարելու վճռականությամբ:

Բայց իրոք որ կանանց մրցումներն արդեն իսկ որոշ չափով կորցրել են գրավչությունը: Պատճառը աշխարհի ուժեղագույն թենիսուհիների ցուցակը գլխավորող Մարտինա Հինգիսի դուրս մնալն է հետագա պայքարից: 19-ամյա շվեյցարուհին առաջին իսկ շրջանում շատերի համար անսպասելիորեն 2-6, 0-6 հաշվով զիջեց 16-ամյա ավստրալուհի Ելենա Դոկիչին: Ինչպես երեւում է, Հինգիսը դեռ չի սթափվել երեք շաբաթ առաջ Ֆրանսիայի բաց առաջնության եզրափակչում գերմանուհի Շթեֆի Գրաֆից կրած պարտությունից: Հանդիպումից հետո Մարտինան հայտարարեց, որ չի մասնակցի նաեւ կանանց զուգախաղերի մրցումներին (այստեղ նա ընկերակցելու էր Աննա Կուռնիկովային) եւ վեցշաբաթյա հանգիստ վերցրեց: Նա ավելացրեց նաեւ, որ խզում է իր կապերը մարզչի հետ:

Դոկիչը վստահորեն առաջ է շարժվում. իր երկրորդ խաղում նա 6-0, 4-6, 8-6 հաշվով հաղթեց Կատարինա Ստուդենիկովային (Սլովակիա): Նշենք, որ նրանից բացի 1/16 եզրափակիչ մտնողների թվում են Շթեֆի Գրաֆը (Գերմանիա), Մերի Պիրսը (Ֆրանսիա), Լինդսեյ Դեւենպորտը, Վենուս Ուիլյամսը (ԱՄՆ), Բարբարա Շեթը (Ավստրիա), Աննա Կուռնիկովան (Ռուսաստան): Պայքարը չեն շարունակի Արանտա Սանչես Վիկարիոն (Իսպանիա) եւ Նատալյա Զվերեւան (Բելառուս): Նրանցից առաջինը պարտություն է կրել ամերիկուհի Լայզա Ռեյմոնդից (6-7, 4-6), երկրորդը՝ ռուսաստանցի Տատյանա Պանովայից (4-6, 5-7):

Բորիս Բեքեր

Հետաքրքիր է ընթանում նաեւ տղամարդկանց մրցաշարը: Սակայն այստեղ բոլոր ուժեղագույնները շարունակում են պայքարը: Երկրորդ շրջան են մտել Պատրիկ Ռաֆթերը (Ավստրալիա), Թիմ Հենմանը (Անգլիա), Գուստավո Կուերտենը (Բրազիլիա), Գորան Իվանիշեւիչը (Խորվաթիա), Ռիխարդ Կրայչեկը (Հոլանդիա), Թոդ Մարտինը, Փիթ Սամփրասը, Անդրե Աղասին (ԱՄՆ): Վերջինս նախ հաղթել է ռումինացի Անդրեյ Պավելին (6-1, 6-2, 6-3), ապա արգենտինացի Գիլերմո Կանասին (6-3, 6-4, 6-3):

Մեծ հետաքրքրությամբ էր սպասվում 31-ամյա գերմանացի Բորիս Բեքերի մրցելույթը: 14 տարի առաջ նա սենսացիոն հաղթանակ տարավ Ուիմբլդոնում: Այնուհետեւ եւս երկու անգամ նման հաջողության հասավ: Այժմ էլ վետերանը վստահ է խաղում: Երկրորդ շրջանում նա առավելության հասավ իր հայրենակից Նիկոլաս Կիֆերի նկատմամբ՝ 6-4, 6-2, 6-4:

Ցավոք, Ուիմբլդոնին շատ շուտ հրաժեշտ տվեց մեր ուժեղագույն թենիսիստ Սարգիս Սարգսյանը: Վերջին շրջանի հաջողությունները հույսեր էին ներշնչում, որ հայ թենիսիստը լավ արդյունք ցույց կտա նաեւ այստեղ: Սակայն առաջին իսկ խաղում Սարգիսը 3-6, 6-3, 3-6, 7-6, 2-6 հաշվով պարտություն կրեց ամերիկացի Քրիս Վուդրաֆից: Ավելացնենք, որ երկրորդ շրջանում Վուդրաֆը զիջեց Հենմանին:

Ռ. Ա.

ՄՐՑԱՆԱԿԱՅԻՆ ԽԱՉԲԱՌ

ՃԻՇՏ ԼՈՒԾԵԼՈՎ ՄՐՑԱՆԱԿԱՅԻՆ ԽԱՉԲԱՌԸ ԵՎ ԱՌԱՋԻԿԱ ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ ԱՌԱՋԻՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆԵԼՈՎ «ԱԶԳ»-Ի ԽՄԲԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ, ԿԱՐՈՂ ԵՔ ՍՏԱՆԱԼ ԱՐԺԵՔԱՎՈՐ ՄՐՑԱՆԱԿ:

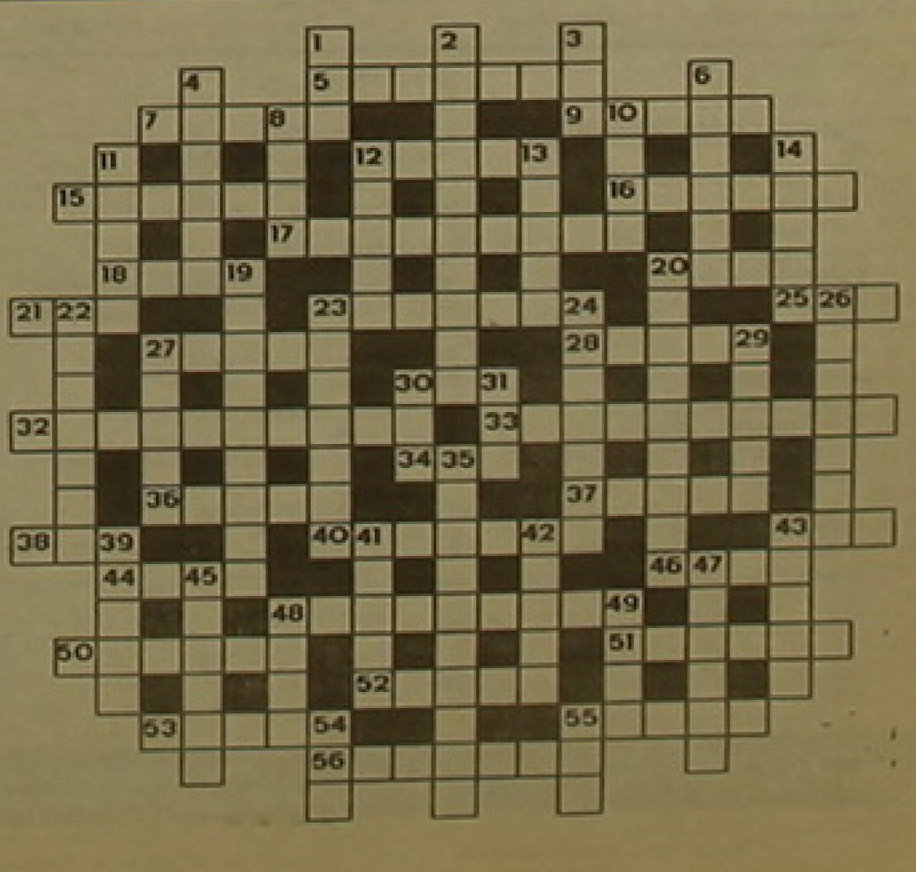

ՈՒՂՂԱՀԱՅԱՑ

1. Ռ. Կիպլինգի «Ջունգլիների գրքի» հերոսներից: 2. Գործող անձ Կ. Գոցցիի «Սեր առ երեք նարինջները» թատերական հեքիաթում: 3. Էսպերանտոյի հիման վրա ստեղծված արհեստական լեզու: 4. Գործող անձ Մ. Լերմոնտովի «Մեր ժամանակի հերոսը» վեպում: 6. Արեւելյան մարտարվեստ: 8. Մաղու մորթ: 10. Պղնձե սկուտեղ: 11. Արեւելյան քաղցրավենիք: 12. Թունավոր օձ: 13. Պուչինիի օպերաներից: 14. Զուռնայի փողի ծայրին դրվող եղեգը ձայնը հագցնելու համար: 19. Շվեդ ակնաբույժ, Նոբելյան մրցանակի դափնեկիր: 20. ... բռնել բուռն կերպով դրսեւորվել, տեղի ունենալ: 22. Լիճ Հայկական լեռնաշխարհում: 23. Քաղցր ջրերում ապրող մսեղ ձուկ: 24. Ի՞նչ է տալիս վկան դատարանում: 26. Եվրոպական պետություն: 27. Բարձր ժառանգական տիտղոս Իտալիայում: 29. Կաթնասուն կենդանի: 30. Իգական սեռի մարդ: 31. Իրավիճակ շախմատում: 35. Հայ աշխարհահռչակ ծովանկարիչ: 39. Լատինական այբուբենի տառ: 41. Մեզոզոյան դարաշրջանի երեք շրջաններից առաջինը: 42. Ջրի հոսքը բացել-փակելու հարմարանք: 43. Մեղրամոմից պատրաստված մեծ մոմ: 45. Սինթետիկ մանրաթել: 47. Արաքսի ձախ վտակը: 48. [illegible]: 49. Հեղինակություն, պատիվ: 54. Ասիական պետության դրամական միավոր: 55. Մթնոլորտում խտացած գոլորշիների զանգված:

ՀՈՐԻԶՈՆԱԿԱՆ

5. Հայկական դիցարանի գերագույն աստվածը: 7. Ֆրանսիացի մաթեմատիկոս, մասնագիտությամբ իրավաբան: 9. Թագավորանիստ քաղաք: 12. Թանկարժեք քարերի կշռաչափ: 15. Բարձր ու երկար պաշտպանական հողաթումբ: 16. Արվեստագետ: 17. Խորհրդային կոմպոզիտոր, մանկավարժ, հասարակական գործիչ: 18. Ձիու թեթեւ ու համաչափ ընթացք: 20. Ծառ: 21. Ռուսաստանյան մարդատար ավտոմեքենա: 23. Լավատեղյակ: 25. Գզրարի թակ: 27. Ֆրանսիացի մաթեմատիկոս, որը սպանվել է մենամարտում 21 տարեկան հասակում: 28. Քաղաք ՌԴ Վոլոգդայի մարզում: 30. Ի՞նչ է ապահովում հեռախոսավարը: 32. Բ. Եղիշեի ղեկավարած երկրի քաղաքացի: 33. Սփյուռքահայ օպերային երգչուհի Լուսին Ամարայի իսկական ազգանունը: 34. Աստղ Ցուլ համաստեղությունում: 36. Թատերական ստեղծագործություն: 37. Խոնավ տեղերում ապրող խեցգետնակերպ կենդանի: 38. Սերկեւիլենու ուշահաս տեսակ: 40. Ճեղքված տեղ: 43. Օրանի ծեծելու գործողությունը: 44. Երկրաչափական մարմին: 46. Ժամանակի միավոր: 48. Հայ տնտեսագետ, գրող, եղել է Ներսիսյան դպրոցի տեսուչ: 50. Ուղիղ գծի անկյուն կազմող հատվածներից բաղկացած գիծ: 51. Խորհրդային վիրաբույժ: 52. Փոքրիկ անոթ մեջը դեղ լցնելու համար: 53. Հայազգի ամերիկյան նկարիչ: 55. Թեթեւ նախաճաշ: 56. Զողում:

Կազմեց Վ. Թադեւոսյանը

Նախորդ համարում տպագրված խաչբառի պատասխանները

ՈՒՂՂԱՀԱՅԱՑ 1. Սարիգյուղ: 2. Կտրոն: 3. Անդիժան: 4. Ասքենիկ: 5. Կսմիթ: 6. Զանգեզուր: 10. Վաղարշապատ: 11. Բաբաջանյան: 15. Փամփակ: 16. Խորշակ: 20. Բարգուշատ: 22. Ասաֆյան: 23. Սաքոտած: 24. Գոգարան: 28. Վիսլա: 29. Դոմրա:

ՀՈՐԻԶՈՆԱԿԱՆ 7. Մարասան: 8. Սուսամբար: 9. Մոլիբդենիտ: 12. Այվար: 13. Մարկիկ: 14. Գառզու: 17. Եղնախաղ: 18. Պոդագրա: 19. Աբրահամ: 21. Տասնյակ: 25. Արշակ: 26. Վան Գոգ: 27. Բանտու: 30. Վինոգրադով: 31. Մանգալիա: 32. Ադրբեջան:

digitised by A.R.A.R.@

ARMENTEL

ԱՐՄԵՆՏԵԼԸ ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒՄ Է
Մ Ր Ց Ո Ւ Յ Թ

Երեւանի Դավիթաշեն թաղամասի նոր հեռախոսակայանի շենքի շինարարությունը կատարելու մրցույթին մասնակցել ցանկացող կազմակերպությունները, մինչեւ 30.06.99 թ. ժամը 10:00-ն պետք է Արմենտել տեխնիկական գլխավոր տնօրինություն (Սարյան 22, 11-րդ հարկ, 1102 սենյակ) ներկայացնեն իրենց հայտերը փակ եւ կնքված ծրարներով:

Կազմակերպությունների կողմից անհրաժեշտ է ներկայացնել հետեւյալ տեղեկատվությունը, որոնք կհամարվեն մրցույթի կարեւոր նախապայմանները.

Պետական բոլոր «լիցենզիաների» պատճենները տվյալ աշխատանքները կատարելու համար.

Տվյալներ կազմակերպության ֆինանսական վիճակի մասին (հաշվարկային հաշվում եղած գումարի չափը, դեբիտորներ, կրեդիտորներ՝ առանձնացված անուններով եւ գումարներով եւ այլն).

Տվյալներ աշխատողների քանակի եւ մասնագիտությունների մասին.

Տվյալներ իրեն պատկանող բոլոր մեխանիզմների մասին. (անվանումը, տարեթիվը).

Տեղեկություններ իրեն պատկանող արտադրամասերի մասին (ինչ է արտադրում եւ հզորությունը).

Կազմակերպությունը պետք է գրանցված լինի պետական ռեգիստրում առնվազն 1,5 տարի եւ 01.05.98 թ. մինչեւ 01.06.99 թ. ժամանակահատվածում պետք է անպայման Հայաստանի տարածքում կատարած լինի 400.000 ԱՄՆ դոլարին համարժեք դրամից ոչ պակաս նմանատիպ շինարարական աշխատանքներ (ներկայացնել համապատասխան հաստատող փաստաթղթեր):

ԱՐՄԵՆՏԵԼ ՓԲ ՀԱՄԱՐԱԿԱՑՈՒԹՅԱՆ
ՀԵՏ ԿԱՊԵՐԻ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ

ԹԵՔԵՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԸ
ՀՐԱՎԻՐՈՒՄ Է

Դեսպանատներին, միջազգային, համատեղ, տեղական եւ հասարակական կազմակերպություններին իր բարձր ճաշակով հարդարված դահլիճներում

- կոնֆերանսներ
- սեմինարներ
- շնորհանդեսներ
- հանդիպումներ
- ցուցահանդեսներ
- ճաշկերույթներ եւ այլն անցկացնելու

ՏՐԱՄԱԴՐՈՒՄ Է

- 25-250 տեղանոց փոքր եւ մեծ դահլիճներ
- ցուցասրահ
- օդափոխության եւ զովացման համակարգ
- երեք լեզվով միաժամանակյա թարգմանություն
- overhead, սլայդոսկոպ
- ավտոմեքենաների կանգառում եւ այլն

Գինը՝ պայմանագրային

Մեր հասցեն՝ Երեւան, Խանջյան 50

Հեռախոսներ՝ 57-30-57, 57-71-25

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ ԵՆ

Բիլիարդի սեղաններ (1,75x3,5 մ եւ 1,5x3 մ չափերի) իրենց բոլոր հարմարանքներով:
Գինը՝ պայմանագրային:

Դիմել Ոսկան Մաղաքյանին, Քասախ գյուղ (Աշտարակի խճուղի):

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Կխնամեմ 3-10 տարեկան երեխա:

Հեռ. 27-11-71

ՀԵՌՈՒՍՏԱԾՐԱԳՐԵՐ

26 հունիս

10.00 Հայլուր
10.20 Հենց այնպես
10.40 Մարդը եւ բնությունը
11.05 Գիտահանրամատչելի կինոյի ժամ. «Բույսերի հզորությունը»
11.20 Բաբելոնից հետո
11.50 Լիամետրաժ մուլտֆիլմ «Կախարդական տղան»
12.30 Հանրահայտ խմբեր «Օազիս»
13.00 Գ/ֆ «Մորաքույրը»
15.25 «Կալարիպայատ» մարտարվեստ
15.55 Մարզաշխարհ
16.25 Պարմանի
17.00 Հայլուր
17.20 Ոսկեփորիկ
18.00 Ֆուտբոլ. ՈՒԵՖԱ-ի ինտերտոտոյի գավաթի խաղարկության հանդիպում «Արարատ»-«Բակեու» (Ռումինիա)
19.30 Խորան լույս
19.40 Ակումբներ
20.05 Մարդու ժամանակը
21.00 Հայլուր
21.35 20 վայրկյան
21.40 Զինուժ
22.15 Անեկդոտների տասնյակ
23.05 Զարմանակ
23.35 Գ/ֆ «Գեներալը»
00.00 Հայլուր
00.15 Ֆիլմի շարունակությունը

ՄՇԱԿՈՒՅԹ
19.00 Մուլտֆիլմեր. «Կիկոսի մահը», «Շունն ու կատուն»
19.15 Բնաշխարհ. «Բույսերի աշխարհը»
20.10 Համերգ
20.30 Լրաբեր
21.05 Սերիալ «Ես կնքված Սանիեբերը» (6-րդ մաս)
21.55 Սիրեցեք զմիմեանս
22.00 «Կենաց ծառ»
22.30 Գեղֆիլմ «Քամիլա»
00.05 Լրաբեր

11.00 «Ինչպես հասնել կատարելության», շեյփինգ Սինդի Քրոուֆորդի հետ
12.00 Տոմար
14.00 Ոչ նշանավոր մարդկանց կյանքը
14.15 Հրապարակ
14.30 Մուլտֆիլմ «Բուրատինոյի արկածները»
15.35 Գ/ֆ «Բանակցողը»
17.45 Հմայիչ
(18.00-19.00 Ընդմիջում)
19.00 Սամուելի խոհանոց
19.15 Մուլտեր
19.30 Սուրհանդակ
19.50 Ընտանեկան ֆիլմ «Փոքրիկ հսկաները» մանկական կոմեդիա
21.30 Սուրհանդակ
22.00 Շառ ու փորձանք
22.15 Հետագիծ
23.05 Վերհուշ
23.30 Սուրհանդակ
00.00 Անդորր
00.05 Մի անգամ
00.10 Մութ սենյակ
00.35 Գիշերային կինոսրահ. Մել Գիբսոնը եւ Սիգուրնի Ուիվերը «Վտանգավոր կյանքի մեկ տարի» դրամայում
02.30 Սուրհանդակ

9.00 Արկածային ֆիլմ «Գործակալի վերջը»
10.25 Հոգեւոր հովվի խոսքը. Մետրոպոլիտ Կիրիլ
10.45 Անձնական գրադարան
11.00 Նորություններ
11.30-15.45 Բիզնես-TV
16.00 Նորություններ
16.15 Սերիալ «Մայրիկ, ես եմ»
16.45 Կենդանիների աշխարհում
17.25 Մուլտֆիլմ «Բուրատինոյի արկածները»
18.00 Մ. Գորդոն. «Մոլորությունների հավաքածու»
19.00 Նորություններ
19.15 Թե ինչպես է եղել
19.55 Գ/ֆ «Բազեի հետքը» (դերերում Գ. Միտիչ, Բ. Բրիլսկա)
22.00 Ժամանակ
22.50 Սերիալ «Գաղտնի նյութեր»
00.30 Սպորտային նորություններ
00.50 Գ/ֆ «Նիրվանա» (գլխ. դերերում Ք. Լամբերտ)
02.55 Բասկետբոլի Եվրոպայի առաջնություն (եզրափակիչ խաղեր)

РТР
9.00 Գ/ֆ երեխաների համար «Մեծենտ Մոռի»
10.30 Մուլտֆիլմ «Ջրահարսը»
11.00 Բարի լույս, երկիր
11.35 Ինձ ոչ ոք [illegible]
12.05 Հեռուստախաղ «Հարյուրը մեկին»
12.45 Սեր առաջին հայացքից
13.15 Ոսկե բանալի
13.30 Լավ նորություններ
13.45 Մուլտֆիլմ «Գեղեցկուհի Վասիլիսան»
14.05 Սերիալ «Տարզան, արկածների պատմություն», «Տարզանի եւ Կուկուլկանի վերադարձը»
15.00, 21.00 Լուրեր
15.30 Բանակը... այլերով
15.55 Ռուսական բիզնես
16.10 Թող ասեն «Անուշ լինի»
17.10 Սերիալ «Օրենք եւ կարգ»
18.00 Հույժ գաղտնի
19.00 Իմ ընտանիքը
20.00 Հին բնակարան. 1988 թիվ (1-ին մաս)
21.35 Ալեք Բոլդուինը «Ստվեր» թրիլլերում (ԱՄՆ)
23.30 «Մոսկինոցենտրի» 70-ամյակը. հիշողություն ապագայի մասին
01.10 Արագություն
01.25 Չայներից

27 հունիս

10.05 Առավոտ լույս
10.15 Բարեւ
11.45 Շախմատ 64
12.00 Զինուժ
12.35 Կրկնային ծրագիր
13.15 Գ/ֆ «Տիկնիկ»
16.00 Հեռուստաթատրոնի տեսադարանից. Սամվել Մնացականյան «Նախանձ տարի»
17.00 Հեռուստախաղ «Ֆորտ Բոյարի բանալիները»
18.40 Մուտք
19.10 [illegible]
19.30 Աշխարհահռչակ հայ երգիչը. Վահան Միրաքյան
20.20 Անմեղության կանխավարկած
21.00 Օրակարգ
21.35 Համայնապատկեր
22.00 Փողոցներից կախված
22.30 8 1/2. Գ/ֆ «Ֆիեստա»
00.30 Ամերիկացի սեւամորթ երգիչների մեծ ձայները (1-ին մաս)

ՄՇԱԿՈՒՅԹ
19.00 Կինոնկար երեխաների համար «Ազատ որսորդ»
20.35 «Միկադո». Միր
21.10 Էսքիզներ
21.30 «Իզայի» խաղալը Երեւանում
22.00 Սիրեցեք զմիմեանս
22.05 [illegible] «Կիրակի»
23.35 Գեղֆիլմ «Սիրելի Աստված իմ»

11.00 «Ինչպես հասնել կատարելության», շեյփինգ Սինդի Քրոուֆորդի հետ
12.00 Տոմար
14.00 Ոչ նշանավոր մարդկանց կյանքը
14.15 Հրապարակ
14.30 Արգամարս N1
16.20 Հետագիծ
17.05 Գիտաստղեր
17.30 Մուլտեր
(18.00-19.00 Ընդմիջում)
19.00 Թոմ Հենքսը «Կամավորները» կոմեդիայում
21.10 Մի անգամ
21.30 Ի դեպ
22.00 Խուժան ալիք
22.30 Յոթ օր լրատվական վերլուծական ծրագիր
23.00 Մի անգամ
23.15 Ուիլյամ Դեֆոն «Միսիսիպին կրակի մեջ» դրամայում
01.25 Վերհուշ
01.40 VIDEOART PLUS. Պրեզենս Քնեյինիուս

8.55 Մուլտֆիլմ «Ասուպը» ռինգում»
9.15 Գ/ֆ «Հրաշագործ Լամպ» (գլխ. դերում Ի. Ալֆյորովա)
10.30 Դիսնեյ ակումբ «Ջրահարսը»
11.00 Նորություններ
11.15 Կոֆիդի «Անդորր նոտեր» ծրագիրը
11.30 Քանի դեռ բոլորը տանն են
12.10 Վաղորդյան աստղ
12.55 Բանակային խանութ
13.30 Նվագիր, հարմոն սիրելի
14.00 Գյուղական տեղեկատու
14.30 Սերիալ «Կուստոյի թիմի բոլոր ճամփորդությունները»
15.25 Ծիծաղի համայնապատկեր
16.00 Նորություններ
16.15 Ճանապարհորդների ակումբ
17.05 Բասկետբոլի Եվրոպայի առաջնություն
17.35 Դիսնեյ ակումբ «Տիմոնն ու Պումբան»
18.00 Դիսնեյ ակումբ «Ալադին»
18.25 Գ/ֆ «Արջը» (դերերում Օ. Անդրովսկայա, Մ. Ժարով, Ի. Պելցեր, Կ. Սորոկին)
19.15 Արծաթե զուռնա
20.00 «Երալաշ»
20.20 Գ/ֆ «Եղիր իմ ամուսինը» (դերերում Ա. Միրոնով, Ե. Պրոկլովա)
22.00 Ժամանակ
22.35 Գ/ֆ «Երեք հրացանակիրները» (դերերում Ջ. Քին, Կ. Սազերլենդ)
00.30 Սպորտային նորություններ
00.50 Բասկետբոլի Եվրոպայի առաջնություն (եզրափակիչ խաղեր)
02.30 Սերիալ. Սթիվեն Քինգի «Ոսկե տարիները»

РТР
9.00 Մուլտֆիլմ
9.30 Ծառայում եմ հայրենիքին
10.00 Գյուղական լուրեր
10.30 РТР-ի փոստը
11.00 Բարի լույս, երկիր
11.30 «Անշլագը» ներկայացնում է
12.00 «Քաղաքիկ»
12.30 Մանկան շուրթերով
13.00 Ռուսական լոտո
13.40 Գրքերի աշխարհ Լեոնիդ Կուրավլյովի հետ
13.55 Մուլտֆիլմ «Կարապուզ»
14.05 Սերիալ «Տարզան, արկածների պատմություն», «Տարզանը եւ [illegible]»
15.00 Լուրեր
15.30 Դաշնություն
16.10 Խորհրդարանական ժամ
17.10 Սերիալ «Օրենք եւ կարգ»
18.00 Երկխոսություններ կենդանիների մասին
18.55 Ֆուտբոլի Ռուսաստանի առաջնություն. «Դինամո» (Մոսկվա) - «Զենիթ» (Ս. Պետերբուրգ)
21.00 Հայելի
21.55 Լարիսա Ուդովիչենկոն եւ Ստանիսլավ Սադալսկին «Ում որ Աստված տա» ֆիլմում
23.25 Կ-2-ը ներկայացնում է
00.25 Հերթապահ բաժանմունք
00.50 Կ-2 կինոդահլիճ. Գ/ֆ «Չգայթուն միջի ցիրները»

28 հունիս

9.00 Մուլտֆիլմ «Կոլյան, Օլյան եւ Արքիմեդը»
9.20 Բարի լույս, Հայաստան
10.20 Օրակարգ
10.55 Հեռուստասերիալ «Սոխորոսը»
11.50 Համայնապատկեր
12.20 Բոհեմ
13.00 Հայլուր
13.15 Միասին («Միր»)
17.00 Հայլուր
17.20 «Լեգո» հեռուստամրցույթ
17.45 Մուլտֆիլմ «Խելացի ճուտը»
18.00 Հեռուստասերիալ «Սոխորոսը»
19.00 Կարճամետրաժ կինոյի ժամ «Պատահար»
19.30 Առաջընթաց
20.00 [illegible]
20.25 Արտակարգ ալիք
20.35 [illegible]
21.00 Հայլուր
21.30 1 լուր
21.40 Հեռուստակամուրջ
21.45 Ալյոր
22.10 Կինոքրոնիկ ֆիլմերի էկրան. Գ/ֆ «Սիրո հարցերը»
23.40 Հենց այնպես
00.00 Հայլուր
00.20 Ուշ երեկոյան
Արտաժամյա հեռարձակում
02.00 Հեռուստասերիալ «Իմ երկրորդ մայրը»
03.00 Բարի լույս, Հայաստան

ՄՇԱԿՈՒՅԹ
19.00 Մուլտֆիլմ «Կախարդական լավաշը»
19.10 Բնաշխարհ. «Կենդանիներն էլ են կատակում»
19.35 Աշխարհի հրաշալիքները. Վերսալ
19.45 Համերգ
20.00 Մարզաշխարհն անցած շաբաթ
20.30 Լրաբեր
21.05 Սերիալ «Ես կնքված Սանիեբերը» (7-րդ մաս)
21.55 Սիրեցեք զմիմեանս
22.00 Թատերաշրջան
22.30 Գեղֆիլմ «Մարկո Պոլո»
00.35 Լրաբեր

09.00 Տոմար
11.00 Գ/ֆ «Հրեշտակների քաղաքը-2» (1-ին մաս)
ավարտին Յոթ օր (կրկնություն)
19.00 Մուլտեր
19.30 Սուրհանդակ
19.50 [illegible]
20.30 Աստարեք
21.05 Հմայիչ
21.30 Սուրհանդակ
22.00 Գ/ֆ «Կապ ու արյուն» (դրամա)
23.30 Սուրհանդակ
00.00 Անդորր
00.05 Մի անգամ
00.10 Նկարիչ Սամվել Ստեփանյան
00.20 Արգամարս N 1
02.00 VIDEOART PLUS. «Այստեղ»
02.30 Սուրհանդակ

7.00 Բարի առավոտ
10.00 Նորություններ
10.15 Սերիալ «Հանուն սիրո»
11.30-15.45 Բիզնես TV
16.00 Նորություններ
16.15 Սերիալ «Չնեծարդ Հարրին»
16.45 Մուլտսեանս «Դե, սպասիր»
16.55 Աստղային ժամ
17.30 ...Մինչեւ 16 եւ բարձր
18.00 Սերիալ «Հանուն սիրո»
19.00 Նորություններ
19.15 Գուշակիր մեղեդին
19.45 Այստեղ եւ հիմա
20.05 Պոզների «Դիմակով մարդը» ծրագիրը
20.45 Սերիալ «Ձմռան պալատ»
21.45 Բարի գիշեր, երեխաներ
22.00 Ժամանակ
22.40 Թերեւս
22.50 Գ/ֆ «Մահապարտների ցուցակը» (դերերում Ք. Իսթվուդ, Լ. Նիսոն, ԱՄՆ, 1988 թ.)
00.30 Հայաց!
01.15 Բասկետբոլ. Եվրոպայի առաջնություն. տղամարդիկ (եզրափակիչ խմբի թիմերի խաղերը)
(01.40 Նորություններ)

РТР
8.00-10.45 Բարի լույս, Ռուսաստան
8.20 Բոլորի շուրթերին
8.45 Հեռուստասերիալ «Հաղորդումների ծրագիր»
10.15 Հերթապահ բաժանմունք
10.45 Սպորտներ փոստով
11.10 Հեռուստասերիալ «Միլեդի»
12.00, 15.00, 18.00, 21.00, 01.30 Լուրեր
12.35 Սերիալ երեխաների համար «Փոքրիկ բախտավորիկը»
13.30 Հայելի
14.30 Խանութ բազմոցի վրա
15.30 Սերիալ «Անտոնելլա»
16.20 Սերիալ «Հարուստներն ու նշանավորները»
17.15 Երաժշտություն, երաժշտություն...
17.30 Ծովափնյա վոլեյբոլ «Համաշխարհային սերիա» Մոսկվայում
18.30 Աշտարակ
19.00 Հոմեոպաթիա եւ առողջություն
19.05 Մելանի Գրիֆիթսը «Կանայք եւ տղամարդիկ. գայթակղության պատմություններ» (Անգլիա)
20.30 Սերիալ «Այո, պարոն նախարար»
21.40 Մանրամասներ
21.50 Սեր առաջին հայացքից
22.25 Կինոյի ժամ. դետեկտիվ «Մարդասպանի ծեսերը» (Անգլիա)
00.10 [illegible]
01.15 Հերթապահ բաժանմունք

ԼՈՒՅՍ Է ՏԵՍԵԼ «Հայաստանի եւ Լեռնային Ղարաբաղի ձեռնարկությունները» տեղեկագիրը: Վաճառվում է «Նոյյան տապան» (Հանրապետության հրապարակ), «Ավասա» (Աբովյան 25), «Русская книга» (Ф. Բուզանդի 1) գրախանութներում եւ մետրոյի «Բարեկամություն» կայարանի մուտքի մոտ գտնվող կրպակում:

«Տիգրան Մեծ» հրատարակչության տպարան. Երեւան-23, Արշակունյաց 2. Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69149. Պատվեր 1076. Տպաքանակը՝ 4000. Ստորագրված է տպագրության՝ 25. 06. 1999. Գինը՝ 100 դրամ

digitised by A.R.A.R.@